

Vlaamse overheid

BESTE BEDRIJFSBLAD 2007

magazine

**EINDELIJK OPENHEID
OVER TOPLONEN**

Wat verdient de baas?

Maximum
157.000
euro bruto

**OP CONTROLE
MET DE LIJN**

“Blij ons te zien”

NIEUW BELEID, NIEUWE REGELS

**“Ons archief
is ons geheugen,
niet onze
vergeetput”**

Ilse Baert, verantwoordelijke nieuw archiefbeleid

wegenwerken.be

**ga daar kijken
om vlott te rijden**

Breigoed

Vandaag is het rood, blauw, oranje en een beetje geel. En morgen is er misschien wat groen bij, wie weet. Nee, ik heb het niet over de nieuwe modekleuren voor het breigoed van volgende winter. Dan moet het wel over politiek gaan? Inderdaad. Of net niet. Maar daarvoor moet ik eerst even terug naar een trouwfeest van enkele weken geleden.

Ik zat aan een lange tafel vol goede vrienden. We hadden elkaar alweer een tijdje niet meer gezien, maar na enkele minuten bijpraten over kindjes, werk en andere bezigheden, draaide het gesprek al snel richting politiek. Tussen de wantrouwige opmerkingen over de federale regering die binnen enkele weken moet klaarstaan voor een nieuwe start, kwam mijn buur met een opmerkelijke aankondiging. Hij zou een nieuwe politieke partij oprichten in zijn gemeente. "Dan kunnen al die mensen die niet blij zijn met hoe het er nu aan toegaat, op mij stemmen in plaats van een antipolitieke stem uit te brengen", zo redeneerde hij. Zodra hij verkozen was, zou hij eindelijk eens iets kunnen veranderen. Waarop mijn overbuur, half schertsend om zo'n onrealistisch plan, maar ook half gemeend repliceerde: "Als je echt iets wilt veranderen, moet je niet in de politiek stappen. Dan moet je ambtenaar worden!" Zelf werkt hij als VDAB-ambtenaar mee aan het Vlaamse werkloosheidsbeleid en "op die manier kan ik misschien meer betekenen voor de Vlaamse werklozen dan de minister zelf." Een overdrijving, dat zeker - en zo kennen we hem ook. Maar ik herkende meteen wat hij eigenlijk wilde zeggen.

Hoe goed onze ministers hun job ook uitoefenen, het zijn telkens nieuwe managers die de rekken overschouwen en af en toe iets van de plank gooien om plaats te maken voor iets nieuws. Maar intussen blijven de bestellingen binnenlopen en wordt alles wat de klant vraagt zo goed mogelijk geleverd. Al 25 jaar. Het moet dus dat legertje ambtenaren zijn dat er uiteindelijk voor zorgt dat de schappen gevuld zijn en dat de winkel blijft draaien.

Mijn overbuur dus, en u en ik. Of om het anders te zeggen: het is de minister die de steken opzet, maar het zijn wij die in de kleur van het seizoen verder breien aan het algemeen belang. En breien is blijkbaar weer hip.

Leen De Dycker, hoofdredacteur

13

TWEEMAANDELIJKS MAGAZINE VOOR
HET VLAAMSE OVERHEIDSPERONEEL
DERDE JAARGANG NR 12 MAART-APRIL 2008

Verantwoord sporten? Train eerst je gezond verstand.

Surf
naar www.gezondsporten.be
www.dopinglijn.be

Vlaamse overheid

Met de campagne “Verantwoord sporten? Train eerst je gezond verstand” wil de Vlaamse overheid sporters in Vlaanderen aanzetten tot dopingvrij en gezond sporten. Hiertoe werden 2 websites ontwikkeld: www.dopinglijn.be en www.gezondsporten.be.

Mensen doen aan sport om hun conditie te verbeteren, om hun gewicht onder controle te houden of gewoon om zich te ontspannen. De gratis trainings- en voedingstips op www.gezondsporten.be komen iedereen van pas.

Op www.dopinglijn.be vinden sporters het antwoord op concrete vragen als ‘Staat mijn medicament op de dopinglijst?’, ‘Wiet, test dat positief of niet?’ en ‘Heb ik recht op een tegenanalyse?’. Kortom, alles wat sporters moeten weten over doping en dopingbestrijding in Vlaanderen.

Blikvangers

- 10 Openheid over lonen**
Wat verdient uw baas?
- 20 Anders gaan klasseren**
"Het archief is ons geheugen, niet onze vergeetput"
- 26 3 collega's evalueren hun evaluatie**
"Een goed gesprek met de baas"
- 29 De dag van ...**
Wim Van de Kerckhove, controleur bij De Lijn
- 32 Waar wonen wij?**
Antwerpen: "Grootste Vlaamse stad, meeste Vlaamse ambtenaren"

Interview

- 16 Beste vrienden, beste collega's**

“

E-mail maakt de grens tussen werk en privé vager. Hoeveel collega's sturen er tegenwoordig niet na hun uren van thuis uit berichten?"

Vaste waarden

- 6 Samengevat**
- 24 Schatten van Vlaanderen**
- 33 Werk en leven**
- 34 Ondertussen bij de burens**
- 35 Werk en leven**
- 38 In de bloemetjes**
- 40 Doe-kalender**
- 43 Puzzel**
- 44 Filip**
- 45 Strip**
- 46 Hilde**

10

16

20

29

COLOFON • Tweemaandelijks magazine voor het Vlaamse overheidspersoneel derde jaargang nr 12 maart-april 2008 • Hoofd- en eindredactie: Leen De Dycker • Coördinatie: Petra Goovaerts • Redactie: Leen De Dycker, Maarten De Gendt, Filip De Maesschalck, Petra Goovaerts, Dirk Gryp, Wim Knaepen, Vincent Sennesael, Frank Willemse • Redactiesecretariaat: Simone Vervloessem • Foto's: Alden Biesen, Kim Baele, Mirjam Devriendt, Pieter Huybrechts, KANAALTWEE, Joep Lennarts, Samiran Nandy, Isabelle Pateer, Vincent Sennesael, Syb'l S-Pictures, Chris van der Burght, Peter Van Hoof en Alex Van Mol-ANB • Cartoons: Floris • Puzzel: Freddy Roegiest • Strip: Simon Spruyt • Column: Filip De Maesschalck en Hilde Sabbe • Lay-out: Cypres nv, Leuven • Druk: Goekint Graphics nv, Oostende • Verantwoordelijke uitgever: Vlaamse Overheid, Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid, afdeling Communicatie, Leen De Dycker, Boudewijnlaan 30, bus 20, 1000 Brussel.

Collega's die met pensioen gaan, kunnen 13 blijven ontvangen. Schrijf u in via www.vlaanderen.be/dertien of via het redactiesecretariaat. Collega's met een visuele handicap kunnen 13 in gesproken vorm ontvangen. Neem hiervoor contact op met de redactie. Contactadres: Redactiesecretariaat 13, Boudewijnlaan 30, bus 20, toren C, 6de verdieping, kamer 6C50, 1000 Brussel, tel.: 02 553 55 67, fax: 02 553 55 22, e-mail: dertien@vlaanderen.be, website: www.vlaanderen.be/dertien

60% heeft een opleiding gevolgd

"Hebt u in 2007 een opleiding gevolgd voor het werk?" Dat vroegen we in ons vorige nummer. Goed 60 % van u blijkt vorig jaar een opleiding te hebben gevolgd. Die uitslag verrast ons enigszins: dat ligt een stuk hoger dan de officiële cijfers van 2006. Is de dalende trend van de laatste jaren gekeerd? Of zijn collega's die wel een opleiding gevolgd hebben, gewoon enthousiaster om die ervaring te delen in een elektronische poll? Het is wachten op de officiële statistieken voor we die vraag kunnen beantwoorden. Intussen een kleine greep uit uw reacties:

"Een ideale gelegenheid om van gedachten te wisselen met collega's van andere diensten of organisaties."

"Aan zelfstudie kom ik nooit toe, omdat ik altijd gestoord word door collega's."

"Dat ik de kans krijg om zoveel bij te leren, is voor mij een heel motiverende factor."

JA: **61,55 %**

NEE: **38,45 %**

"Er is nauwelijks tijd voor door het vele werk."

"Het is gênant om aan je evaluator kenbaar te maken dat je je ergens niet sterk genoeg in voelt."

"De cursus die ik wou volgen, was volzet."

"Meestal krijg je een negatief antwoord: het is te duur, het geld is op, je moet maar zelfstudie doen, ga eens kijken in de bib of daarover geen boek bestaat ..."

779.000.000 EURO OVERSCHOT

Loonsverhoging of staatshervorming?

De Vlaamse begroting 2007 klokt af op een overschot van 779 miljoen euro. Die positieve cijfers komen er onder meer dankzij de economische conjunctuur en de inkomsten uit registratierechten, verkeersbelastingen en schenkingsrechten. Een deel van de Vlaamse vetpot gaat al naar het Zorgfonds en het Toekomstfonds, maar dan blijven er nog centjes over. En daar weten de overheidsvakbonden wel raad mee: een lineaire loonsverhoging, een verhoging van de eindejaarstoelage, een groter werkgeversaandeel in de maaltijdcheques, een hogere kilometervergoeding voor dienstverplaatsingen ... De mogelijkheden om eventuele overschotten te besteden zijn schier oneindig. Het is maar de vraag hoeveel van die ideeën overeind zullen blijven in het sectoraal overleg de komende maanden.

Is de Vlaamse overheid dan de rijke dochter van haar arme moeder, de federale overheid? Niet echt. Zowat 80 % van de Vlaamse inkomsten komt via de federale overheid. De financiële tekorten op nationaal vlak zouden dan ook deels te wijten zijn aan de geldstromen die naar de deelstaten gaan. Als de partijen van de federale interimregering zich gaan buigen over een staatshervorming, wordt dat een van de belangrijke punten op de agenda. Misschien moet de dochter in de toekomst een groter deel van haar zakgeld afstaan?

Vindt u een jaarlijkse evaluatie nuttig?

Vele collega's hebben alweer hun jaarlijkse evaluatiegesprek achter de rug, of het staat een van de komende weken op de agenda. Wat volgens sommigen een ideale gelegenheid is om waardevolle feedback te geven en te krijgen, is volgens anderen niet meer dan een verplicht nummertje dat alleen maar papieren rompslomp met zich meebrengt. Er gaan dan ook stemmen op om slechts om de twee of drie jaar een evaluatie te houden. En daarnaast zijn er nog de mopperaars die de evaluatie maar meteen helemaal afgeschafte willen zien, natuurlijk.

Wat denkt u erover? Vindt u een jaarlijkse evaluatie nuttig of overbodig? Vertel het in onze poll op www.vlaanderen.be/dertien. In de volgende editie kunt u de resultaten lezen. Wie zijn stem laat horen, maakt kans op een aankoopcheque van 30 euro. U kunt stemmen tot en met 18 maart 2008.

SCHRIKKELDAG: WINST OF VERLIES?

'Gratis' werk op 29 februari

2008 is een schrikkeljaar en dus telde de maand februari één dag meer dan gewoonlijk. Dat is goed nieuws voor onze werkgever, voor wie de schrikkeljaar een financieel meevallertje betekent. Op 29 februari werkten we immers één dag meer voor hetzelfde loon. Tenminste voor wie betaald wordt in een systeem met maandsalarissen. Wie een uurloon of dagloon krijgt, mocht zich voor 29 februari wel verheugen op een extra dag loon.

En toch gaat u op 29 februari niet helemaal met lege handen naar huis. In een schrikkeljaar krijgt u in februari natuurlijk één maaltijdcheque meer dan in een gewoon jaar. En uiteraard betekent één dag meer werken ook een extra reis- en maaltijdvergoeding voor wie die dag op dienstreis is, en eventuele andere extra toelagen die per dag of per uur berekend worden (gevaar-toelage, loodstoelage, zeegeld, overuren, enzovoort). Ons werk op 29 februari was dus toch niet helemaal 'gratis'.

NOG MAAR 30 KRIJGEN EEN WAPEN

161 boswachters specialiseren

"Van de 161 boswachters mogen er maar een dertigtal hun politionele bevoegdheid en dus hun dienstwapen behouden om de ordehandhaving in de Vlaamse bossen te garanderen. Een vrijgeleide voor stropers en sluikstorters?", vroegen krantenkoppen zich wekenlang af. Zelfs tot in het parlement lokten de plannen van het Agentschap voor Natuur en Bos om boswachters zich te laten specialiseren reacties uit.

"Het wapen inleveren is slechts een detail in een grote reorganisatie van ons agentschap, waarbij de boswachters een specialisatie zullen moeten kiezen. Bedoeling is te komen tot een uniforme aanpak voor heel Vlaanderen", licht administrateur-generaal Marleen Evenepoel toe. Vroeger had elke boswachter zijn bos en deed hij er alles: optreden tegen stropers, bomen kappen en vergunningen toekennen. Afhankelijk van zijn interesses legde hij eigen accenten. Tweede reden is de regelgeving die de laatste jaren té omvangrijk is geworden om alles even goed te beheersen. Daarom zal elke boswachter dit jaar één specialiteit kiezen en een hele provincie onder zijn verantwoordelijkheid krijgen. Dertig gespecialiseerde boswachters met politionele bevoegdheid zullen zich vanaf nu uitsluitend met handhaving bezighouden. En hun dienstwapen op zak houden.

Toch vakantie op 2 mei

Met de plannen van de federale minister van Werk stond 2 mei begin januari even ter discussie als officiële wettelijke feestdag dit jaar. Maar begin februari bracht een nieuw koninklijk besluit duidelijkheid: alle sectoren en bedrijven krijgen de vrijheid zelf een datum te kiezen als compenserende wettelijke feestdag voor het samenvallen van de Dag van de Arbeid en Hemelvaartsdag. Daarop besliste de Vlaamse Regering om voor haar ambtenaren toch gewoon 2 mei te behouden als compensatiefeestdag. Laat dat verlengd weekend dus maar staan in uw agenda!

34.175 collega's verbonden

Precies 34.175 collega's kunnen vandaag surfen op het extranet, het uitgebreide intranet van de Vlaamse overheid zeg maar. Een goed jaar terug was het extranet enkel toegankelijk voor de 13.000 collega's van het vroegere ministerie. Maar door een technisch huzarenstukje dat 24 netwerken van de Vlaamse overheid koppelt, kunnen nu ook de collega's van VDAB, De Lijn, Kind en Gezin en andere agentschappen intern online.

In april 2007 werden de eerste pagina's gepubliceerd en een jaar later tellen we er al een paar duizend. Allemaal vol

nieuws en informatie over personeelszaken, regelgeving, adressen ... De grootste hits na bijna een jaar extranetten zijn de onlinetelefoongids, de vacaturepagina's, het personeelsstatuut en de restaurantmenu's van de Brusselse gebouwen. Naast de koepelsite die voor alle Vlaamse ambtenaren is opgezet, heeft elk beleidsdomein zijn eigen site met nieuws en informatie.

 koepel.vonet.be

Leer het extranet kennen!
Als u de drie vragen op koepel.vonet.be/drievragen goed beantwoordt, maakt u kans op een boeken- en cd-bon van twintig euro!

 koepel.vonet.be

**WIN
20 euro**

telex—telex—telex

Steeds meer collega's krijgen op kantoor enkel nog groene stroom. Dat is elektriciteit die opgewekt wordt uit hernieuwbare bronnen. Zo zijn de Departementen Mobiliteit en Openbare Werken (MOW), Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE) en Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed (RWO) sinds enkele maanden volledig overgeschakeld op groene stroom, net als Bloso en de gemeenschapsinstelling voor bijzondere jeugdzorg De Zande van het agentschap Jongerenwelzijn. In de loop van dit jaar zullen er nog meer volgen, zoals de Vlaamse Milieumaatschappij. Alle andere entiteiten van de Vlaamse overheid zorgen dat minstens 12 procent van hun elektriciteit uit groene stroom bestaat. ■ Grappig eigenlijk, dat we nu de CO₂-uitstoot helpen verminderen door gewoon het licht aan te steken en de pc aan te zetten. ■ Wat ook helpt, is de auto nog vaker inruilen voor de fiets. Dat wordt ook steeds makkelijker, want dit jaar zouden er zeker honderd kilometer fietspaden bij komen in Vlaanderen, vooral op gewestwegen. Dat kost zo'n 60 miljoen euro, waarvan het grootste deel door de Vlaamse overheid betaald wordt. ■ Maar wat als glasscherven, putten of wegenwerken van uw fietstocht een levensgevaarlijke rodeo maken? Via het Meldpunt Fietspaden kunt u een dringende tussenkomst van de verantwoordelijke wegbeheerder vragen. Geen overbodige luxe, want in anderhalve maand liepen maar liefst 360 klachten binnen op www.meldpuntfietspaden.be. ■ Als de wegbeheerder een herstelling plant aan het fietspad, dan kan hij zijn plannen het best melden bij www.wegenwerken.be. Die site bundelt alle wegenwerken door gemeentes, nutsmaatschappijen en andere firma's. Extra handigheidje is dat de website ook onderzoekt of geplande werken elkaar niet zullen hinderen. ■ Een heel ander onderzoek zal dan weer uitgevoerd worden door het nieuwe oceanografische onderzoeksschip dat het Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust laat bouwen tegen 2010. Het nieuwe schip, de Simon Stevin, zal ter beschikking staan van de meer dan 500 mariene wetenschappers in Vlaanderen. Het schip moet de huidige Zeeleeuw vervangen die met meer dan dertig jaar vaardienst

ex-lex-lex-lex

begint uit te kijken naar een rustig dokje in de haven om zijn oude dag te slijten. ■ Aan de andere kant van het land kijken ze niet in het water, maar in de grond. Niet meer op zoek naar steenkool, maar wel naar methaangas. In de Limburgse mijnen blijft een grote gasbel te zitten, en de collega's bij de Limburgse Reconvertiemaatschappij gaan nu onderzoeken of de exploitatie economisch haalbaar is. ■ Intussen zijn twee radiospots van de Vlaamse overheid gelauwerd door de VAR, de organisatie die reclamezendtijd op de VRT verkoopt. De twee spots eindigden in een luisteraaronderzoek ex aequo op de vierde plaats in de rubriek van de meest aansprekende spotjes van 2007, en op de tweede plaats voor de spotjes met de meeste overtuigingskracht. Het ene spotje maakte promotie voor de kusttram van De Lijn. Het andere informeerde ouders over de nieuwe maatregelen rond gratis basisonderwijs. ■ Binnenkort ook bijna gratis voor uw pagadders: een bezoekje aan de grote erkende Vlaamse musea. Vanaf 1 juli mogen kinderen voor één euro de musea binnen. Wie van kindsbeen af de cultuurmicrobe te pakken krijgt, blijft meestal cultuur consumeren en geeft dat ook door aan zijn kinderen, zo gaat de redenering van Vlaams minister van Cultuur en Jeugd, Bert Anciaux. ■ Ons erfgoed mag trouwens op veel ministeriële aandacht rekenen tegenwoordig. Zo wil Geert Bourgeois het horecapersoneel in historische kunststeden opleiden tot volwaardige stadsgidsen of culturele ambassadeurs van hun stad. Patricia Ceysens geeft dan weer geld om wetenschappelijk en cultureel erfgoed te digitaliseren. Alle materiaal van de radio- en televisiezenders, de bibliotheken en de kunstinstellingen in Vlaanderen zou dan op één digitale plek terug te vinden zijn. ■ Als uitsmijter nog een schrikkelberichtje. De extra werkdag in februari bracht de collega's van het Agentschap voor Overheidspersoneel op een idee: ze zouden een dag lang het werk van collega's uit andere entiteiten overnemen. Benieuwd waar ze zoal terechtgekomen zijn en of ze hun interimjob tot een goed einde hebben gebracht? Lees dan over enkele dagen het boeiende verslag op het extranet van de Vlaamse overheid: koepl.vonet.be.

BERICHT BETER BELICHT

"Gehandicapten in dienst zonder examen"

Met deze krantenkop leek het er begin januari op dat personen met een handicap zomaar aanspraak zouden kunnen maken op een job bij de Vlaamse overheid. Aanleiding was de aankondiging van Vlaams minister van Bestuurszaken Bourgeois om het aantal personen met een handicap in ons personeelsbestand sneller te laten groeien. Nu zijn er 0,7 % collega's met een handicap in dienst bij de Vlaamse overheid en dat moeten er 4,5 % worden tegen 2010.

Ingrid Pelssers, opdrachthouder Emancipatiezaken bij de Vlaamse overheid, nuanceert de titel: "Een handicap hebben is géén garantie op een job bij de Vlaamse overheid. Voor het vergelijkend examen krijgen bepaalde personen met een handicap inderdaad een vrijstelling, maar er komt wel een test om te screenen op competenties, motivatie en inzetbaarheid." Johan Vermeiren, stafmedewerker Emancipatiezaken, licht de redenering achter het nieuwe wervingssysteem toe: "Personen met een handicap hebben sowieso al aanpassingen nodig om aan de vergelijkende examens te kunnen deelnemen, denk maar aan ondersteuning voor braille of meer tijd. Slagen

Ingrid Pelssers, opdrachthouder Emancipatiezaken bij de Vlaamse overheid

ze, dan worden ze vergeleken met de beste kandidaten zonder arbeidshandicap. Maar mensen met en zonder arbeidshandicap kun je moeilijk vergelijken. Van vergelijkende examens kunnen we dus eigenlijk niet spreken. Om positieve discriminatie en voortrekkerspolitiek te voorkomen, hebben we ervoor gekozen om mensen in ongelijke situaties ook ongelijk te behandelen en dat te formaliseren."

Niet alle handicaps komen trouwens aan bod. De vrijstelling geldt enkel voor personen die een erkenning hebben van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, dat is ongeveer een vijfde van alle personen met een handicap. Daarenboven is maximaal 1 % van de werkplekken bij de Vlaamse overheid voor hen bestemd, net genoeg om in de Vlaamse overheid een weerspiegeling te krijgen van de maatschappij.

Leidinggevendens zijn vrij om te bepalen welke openstaande vacatures zij willen aanbieden aan personen met een handicap. Bovendien kunnen ze rekenen op een budget voor aanpassingen op de werkplek en een rendementsondersteuning, dat is een vorm van loonsubsidie. "Ondanks die maatregelen bestaat er natuurlijk een beetje koudwatervrees", erkent Pelssers, "maar u zou verstandig staan wat personen met een handicap aankunnen. Het feit dat veel stages en tijdelijke contracten worden verlengd of omgezet naar contracten van onbepaalde duur, is voor mij het beste bewijs."

➡ Voor meer informatie over de aanwervingsprocedures voor personen met een handicap kunt u terecht bij johan.vermeiren@bz.vlaanderen.be, tel. 02 553 59 36.

"Ik zou het opnieuw doen, maar niet op televisie"

Onze collega, de 37-jarige Muriel Rosseel uit Bredene, eindigde als eerste vrouw van de honderd deelnemers aan het survivalprogramma Expeditie Robinson op Kanaal 2. Daar is ze best trots op. "Op het verliezerseiland beslisten de overblijvers unaniem om mij te laten deelnemen aan de laatste proeven, waardoor ik in de finale geraakte."

In het echte leven is Muriel al zes jaar in dienst bij de DAB Vloot waar ze als enige (!) vrouwelijke matroos meevaart op de Tender, het schip dat de loodsen naar hun bestemming brengt. "Dat avontuurlijke zit in mij, dus heb ik de kans gegrepen om deel te nemen. Vanuit mijn ervaring bij de zeescouts en dankzij mijn duikershobby had ik al wat overlevingstechnieken onder de knie. Maar uiteindelijk was het fysiek en mentaal bijzonder zwaar." Financieel is ze er niet rijker van geworden, maar zo'n unieke ervaring is onbetaalbaar. "Ik heb in totaal 48 dagen gewoon en gecontingenteerd verlof opgenomen en betaalde 600 euro voor de vlucht naar Maleisië, maar ik kreeg er fantastische herinneringen en vrienden voor in ruil." Toch ziet ze een herhaling niet echt zitten. "Zeker niet voor televisie. Daar werd te veel gefocust op ruzie en sensatie. Het leek trouwens alsof we daar constant zaten te eten, maar dat was helemaal niet het geval. Nee, de televisiewereld is niets voor mij."

Bestel nu de nieuwe Gids van de Vlaamse overheid

Moet u geregeld op zoek naar het adres van een minister of van het Vlaams Parlement? Wilt u contact opnemen met een dienst binnen het Departement Bestuurszaken, maar weet u niet meer precies welke? Of vraagt u zich af wie het

agentschap Vlaamse Belastingdienst leidt? U vindt het allemaal terug in de nieuwe Gids van de Vlaamse overheid, een gouden gids zeg maar, die de afdeling Communicatie (DAR) voor u heeft samengesteld met alle wegwijsinformatie na de BBB-hervormingen.

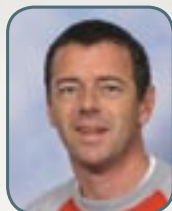

Bestel nu uw gratis exemplaar via www.vlaanderen.be/publicaties. Of surf naar www.vlaanderen.be/adressen voor de gids in pdf-formaat. U vindt er ook altijd de meest actuele adresgegevens van de Vlaamse overheid.

Floris' visie

Wat verdient

“De verhouding tussen het hoogste en het laagste loon binnen de Vlaamse overheid was de voorbije decennia steeds kleiner geworden”

Ronny Verstraete,
adviseur beloningsbeleid van het
Departement Bestuurszaken

uw baas?

Droomt u er niet van om eens stiekem op het loonbriefje van uw baas te kijken? Zeker nadat de topambtenaren in juli vorig jaar een fikse loonsverhoging kregen? Surf dan snel naar www.vlaanderen.be/arbeidsvoorwaarden, de nieuwe website over het beloningsbeleid van de Vlaamse overheid. De bedoeling van de site is om voor alle geïnteresseerden, zowel binnen als buiten de Vlaamse overheid, meer openheid te scheppen over onze lonen en arbeidsvoorwaarden, van de top tot de laagste ambtenaar. Al is op de site nu ook weer niet alles te vinden. 13 keerde de nieuwe site ondersteboven en zocht voor u uit hoeveel uw hoogste baas nu eigenlijk verdient. In de meeste gevallen blijkt dat op 3700 tot 4500 euro netto per maand neer te komen.

Maarten De Gendt

Het loonzakje van de baas

We maken even de rekensom voor de zogenaamde n-functies (secretarissen-generaal, administrateurs-generaal, gedelegeerd bestuurders en projectleiders). Althans die welke onder het Vlaams Personeelsstatuut vallen, ook wel gekend als het raamstatuut. Zo'n 90 procent van alle Vlaamse topambtenaren dus.

Hun salaris komt uit de salarisschaal A311 en bedraagt momenteel iets tussen 91.000 en 105.000 euro per jaar, inclusief het vakantiegeld (92 % van een maandloon) en de eindejaarstoelage (53 % van een maandloon), afhankelijk van het aantal jaren geldelijke anciënniteit. Daarbovenop krijgen alle topambtenaren sinds juli 2007 een vaste mandaattoelage. Die krijgen ze omdat ze niet meer vastbenoemd zijn in hun functie, maar slechts een mandaat van zes jaar hebben. De hoogte van de mandaattoelage hangt af van de zwaarte van de functie, en ligt tussen 9000 en 28.000 euro bruto per jaar. In totaal krijgen de bazen nu dus een bedrag tussen 100.000 en 133.000 euro bruto per jaar (inclusief vakantiegeld, eindejaarstoelage en mandaattoelage).

Daar kan ieder jaar nog een prestatietoelage (of managementtoelage) bovenop komen voor de topambtenaren die heel goed gewerkt hebben. De prestatietoelage bedraagt maximaal 20 % van het jaarloon, en kan voor de best betaalde topambtenaar oplopen tot maximaal 24.000 euro bruto. Al heeft tot nu toe nog geen enkele topambtenaar die hoogste prestatietoelage gekregen: in de praktijk is een prestatietoelage van 5 tot 10 % het meest gebruikelijk.

Bruto verdienen de bazen iets tussen de 100.000 en 133.000 euro per jaar, zonder eventuele prestatietoelage. Voor een gewone ambtenaar is het toch slikken als hij zulke astronomische bedragen hoort. "Akkoord, bedragen boven 100.000 euro klinken enorm", geeft Ronny Verstraete, adviseur beloningsbeleid van het Departement Bestuurszaken, toe. "Maar je moet dat in perspectief plaatsen. Het laagste brutostartbasissalaris in onze organisatie is iets meer dan 21.000 euro, voor een nieuw personeelslid met salarisschaal D111 - dat is inclusief standplaats-toelage, vakantiegeld en eindejaarstoelage. Alle andere lonen liggen daar ergens tussenin."

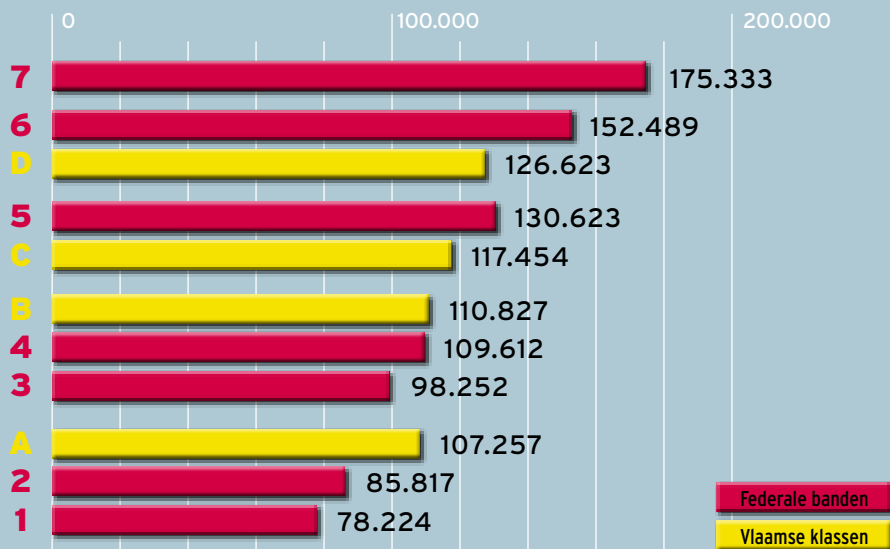
"Bovendien gaat van de brutobedragen van de topambtenaren een veel groter deel af aan bijdragen voor de sociale zekerheid en bedrijfsvoorheffingen. Het grootste deel van hun basissalaris en mandaattoelage valt in de hoogste belastingschijf en wordt momenteel dus tegen 50 % belast, terwijl de meeste andere personeelsleden met hun inkomen in de lagere belastingschalen blijven. De andere toelagen van de topambtenaren, zoals eindejaarstoelage en eventuele prestatietoelage, worden zelfs nog meer belast. Netto houdt de top dus een pak minder over. Uiteindelijk zien de meeste topambtenaren maandelijks een nettobedrag tussen de 3700 en 4500 euro op hun bankrekening verschijnen.

Vlaamse toplonen

Vergeleken met federale toplonen

De Vlaamse klassen van topfuncties (A, B, C, D) naast de vergelijkbare federale banden (1 tot en met 7). Het bedrag is het brutojaarloon in het midden van de geldelijke carrière (17 jaar anciënniteit). De laagste klassen van Vlaamse topambtenaren verdienen meer dan hun federale collega's, de hoogste klassen van Vlaamse topambtenaren verdienen minder.

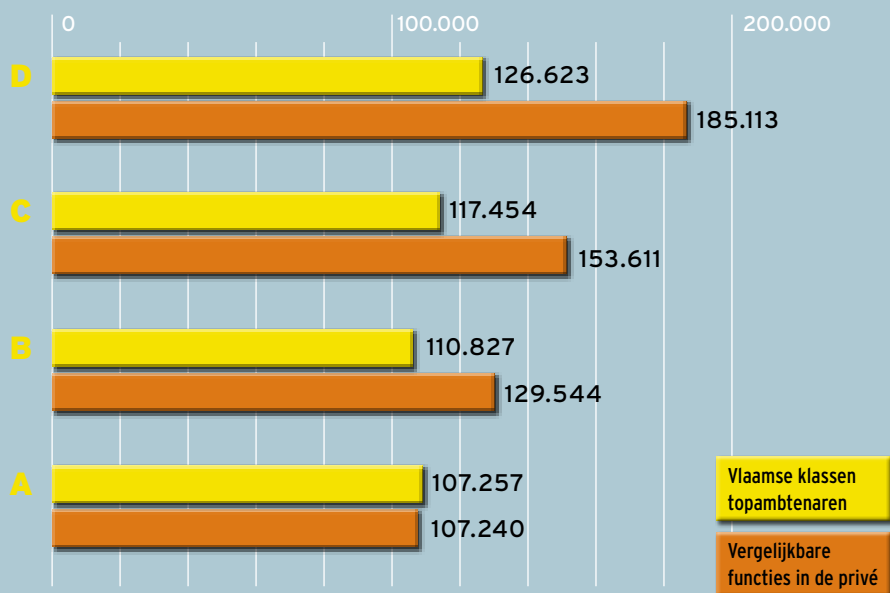
Bron: Departement Bestuurszaken, 2008

Vergeleken met de privé

Vlaamse topambtenaren (klasse A, B, C en D) naast vergelijkbare functies in Belgische privébedrijven. De bedragen zijn brutojaarlonen in het midden van hun carrière. Omdat privé-managers niet aan vaste salarisschalen gebonden zijn, tonen we telkens het middelste loon (of de mediaan). Dat wil zeggen dat de helft van hen meer verdient dan dit bedrag, en de andere helft minder. De laagste klassen van Vlaamse topambtenaren blijken voldoende marktconform betaald te worden, de hoogste klassen verdienen beduidend minder dan vergelijkbare functies in de privé.

Bron: Departement Bestuurszaken, 2008

Zonder vakantiegeld en eindejaarstoelage, maar met mandaattoelage meegeteld.”

Tot zo ver de theorie. In de praktijk blijken sommige bazen toch meer te verdienen. Omdat ze niet onder het raamstatuut vallen bijvoorbeeld, en geen rekening moeten houden met de salarisschalen die daarin staan. De gedelegeerd bestuurder van de VITO bijvoorbeeld zit een paar salarisbanden hoger dan vele collega-topambtenaren.

Maar ook de topambtenaren die wel onder het raamstatuut vallen, verdienen soms toch meer dan wat de theorie voorschrijft. Een voorbeeld: er zijn nog een aantal topambtenaren die twee jaar geleden, voor de BBB-hervorming, in de salarisschaal A411 bezoldigd werden, hoger dus dan de salarisschaal A311. Maar bij de BBB-hervorming is afgesproken dat niemand financieel verlies mag lijden. Daardoor mocht iedereen die voordien een hoger loon had, dat vroegere loon behouden.

Wat blijft er geheim?

Daarover zult u trouwens niks terugvinden op de nieuwe website over het beloningsbeleid. Dat komt omdat daar enkel de arbeidsvoorwaarden voor de *functie* bekendgemaakt worden, maar niet voor de individuele *functiehouders*. Op de site staat dus enkel wat je volgens de regels van het personeelsstatuut verdient in een bepaalde functie. Voor hen die hun A4-loon hebben mogen houden, vindt u op de site dus enkel hun reglementaire A3-loon terug. Hetzelfde

Is het niet logisch dat je aan de burger vertelt wat er met zijn belastinggeld gebeurt?”

Tom Somers,
raadgever kabinet
minister Bourgeois

Ik vind mijn loon eigenlijk te hoog als ik het vergelijk met andere lonen in mijn agentschap. Ik heb er geen scrupules over om te zeggen dat iemand meer mag verdienen dan de administrateur-generaal als die iets gedaan heeft wat maatschappelijk een enorm voordeel oplevert. In mijn eigen agentschap kan ik zo een hele rist medewerkers bedenken voor wie een hoger loon zeker terecht zou zijn.”

Hubert Bloemen, administrateur-generaal van Inspectie RWO (Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid, Onroerend Erfgoed)

Ik vind het niet nodig om alle lonen bekend te maken. Mensen kijken vaak alleen maar naar de cijfertjes en vinden al gauw dat onze toplonen te hoog zijn, ook al zijn ze nog steeds niet volledig vergelijkbaar met die van kaderfuncties in de privé. Anderzijds merk ik ook dat mensen me niet benijden als ze zien hoeveel uren ik voor mijn loon moet werken, zowel in de week als tijdens het weekend.”

Kristel Gevaert, administrateur-generaal van het Agentschap voor Facilitair Management

gebeurt bij een handvol zogenaamde ‘hooggekwalificeerde functies’ die over hun loon kunnen onderhandelen - denk bijvoorbeeld aan de ICT-manager van de Vlaamse overheid. De website vermeldt enkel in welke salarisschaal hun job officieel valt, niet welke extra's ze eventueel in hun onderhandelingen hebben bedongen. Enkel voor hooggekwalificeerde functies waarvoor geen officiële salarisschaal is vastgesteld, zoals de topsportmanager, is op de site wel het reëel onderhandelde loon gebruikt.

De oorspronkelijke bedoeling van de website was nochtans om zo open mogelijk te zijn over de Vlaamse toplonen. Individuele bedragen noemen kon echter niet vanwege de privacy. De initiatiefnemers wisten dat, en dokterden daarom een systeem uit met ‘salarisbanden’. Dat wil zeggen dat u een minimum- en een maximumbedrag te zien krijgt waartussen het loon zich ergens bevindt. Maar op de valreep werd zelfs dat systeem nog wat afgezwakt, en besliste de regering om niet het individuele loon van de *functiehouders* in een salarisband te plaatsen, maar enkel het reglementaire loon van de *functie*.

Is dat dan geen gemiste kans? “Zo doe je de transparantie weer teniet waar ze zich net het meest zou kunnen bewijzen”, beaamt Verstraete. “Maar er zijn ook begrijpelijke redenen voor. Bijvoorbeeld om op de site ook gegevens te kunnen tonen voor functies die - tijdelijk - niet ingevuld zijn. Of om toekomstige loononderhandelingen niet te bemoeilijken: welke sollicitant zal zich tevreden stellen met minder als hij weet dat zijn voorganger veel meer kreeg?”

U zult op de website dan ook weinig variatie opmerken tussen de hoogste topfuncties. Boeiende uitzonderingen zijn de topambtenaren van entiteiten die niet onder het Vlaams Personeelsstatuut vallen, zoals

De Lijn, Jobpunt Vlaanderen, LRM, PMV ... Hun arbeidsvoorwaarden kunnen sterk verschillen en daar was tot nu toe niet zoveel over geweten.

De burger als aandeelhouder

Waarom komt er nu eigenlijk meer openheid over de lonen? Het balletje ging precies twee jaar geleden aan het rollen, toen voormalig staatssecretaris voor Overheidsbedrijven Bruno Tuybens onverwachts de individuele lonen van enkele topmanagers in federale overheidsbedrijven bekendmaakte.

Kort daarna kondigde Vlaams minister van Bestuurszaken Geert Bourgeois aan dat ook hij de lonen van het overheidspersoneel openbaar wou maken. Maar dan op een meer omvattende en structurele manier, via een website.

Volgens Tom Somers van het kabinet van minister Bourgeois volgt de overheid gewoon een trend uit de private sector. “Als overheid kunnen we niet achterblijven tegenover de bedrijfswereld”, zo stelt hij. “De trend is overgewaaid uit de Angelsaksische landen, waar men het heel normaal vindt om het loon van de CEO bekend te maken. Bij ons kwam het in een stroomversnelling na schandalen zoals in de zaak Picanol. Aandeelhouders, die heel wat geld in een bedrijf steken, beginnen zich af te vragen of hun geld nog wel goed besteed wordt, en vragen daarom openheid over hoeveel er naar de bedrijfsleiding vloeit. Bij de overheid vervullen de belastingbetalers de rol van de aandeelhouder. Is het niet logisch dat je aan de burger duidelijk vertelt wat er met zijn belastinggeld gebeurt? Enkel door publieke verantwoording en openbaarheid krijg je als overheid genoeg legitimiteit om eenzijdig maatregelen te nemen en een beleid te voeren dat gevolgen heeft voor elke burger of onderneming.”

Extralegale pensioenen verzamelen

Meer informatie over extralegale pensioenen, laptops, gsm's, representatievergoedingen of opzegvergoedingen zult u trouwens ook niet terugvinden op de website. Maar ze worden wel op één punt verzameld bij het Departement Bestuurszaken, om in de toekomst een coherenter beloningsbeleid te kunnen voeren. Tom Somers: “Kun je je voorstellen dat we tot nu toe nergens een overzicht hadden van alle arbeidscontracten binnen de Vlaamse overheid? Dat is nochtans essentieel om excessen te vermijden bij de personeelsleden die individueel over hun loon kunnen onderhandelen. Als we al die afzonderlijke loonafspraken waarover onderhandeld is, naast elkaar kunnen zetten, dan zien we meteen of er niemand tussenzit van wie de loonkosten eigenlijk niet te verantwoorden zijn. Ik denk niet dat je op dit moment veel excessen zult vinden binnen de Vlaamse overheid, maar je kunt beter voorbereid zijn op eventuele onrealistische loononderhandelingen in de toekomst. Dat past volledig in het integriteitsbeleid dat de Vlaamse overheid voert: je werkt met geld van de gemeenschap, dus je moet verantwoorden waar het geld heen gaat en je mag het zeker niet over de balk gooien.”

Zes keer meer

Valt het dan te verantwoorden dat onze topambtenaren in juli vorig jaar een mooie loonsverhoging kregen? Ronny Verstraete beweert van wel. “De loonspanning, of de verhouding tussen het hoogste en het laagste loon binnen de Vlaamse overheid, was de voorbije decennia steeds kleiner geworden. Een jaar geleden bedroeg de brutoloonspanning 5,17. Dat betekent dat een topambtenaar in de hoogste salarisschaal 5,17 keer meer verdiende dan een collega met het laagste loon. Met de verhoging van

Carla Galle,
administrateur-generaal van BLOSO

“Dat de lonen in een publieke functie bekendgemaakt worden, vind ik niet meer dan normaal. Niet de lonen van de topambtenaren, maar die van het middenkader en gespecialiseerde functies zoals informatici zijn volgens mij te laag bij de Vlaamse overheid. Het is bijna onmogelijk om nog competente afdelingshoofden, teamhoofden en experts aan te trekken en vooral om ze te behouden, omdat zij in de privé veel meer kunnen verdienen.”

de toplonen in de zomer van vorig jaar is die loonspanning gestegen naar 6,28. Sommigen vinden dat het nog meer mag zijn, anderen vinden dat het gerust minder kan. Maar in vele andere overheden verdient de top ook zes tot acht keer meer dan de laagste lonen.”

De loonsverhoging van onze top is er niet zomaar gekomen. Er ging een uitgebreid marktonderzoek aan vooraf. De lonen van onze topambtenaren werden daarin vergeleken met de toplonen in andere Belgische en internationale overheden en in de Belgische privésector. Maar omdat topfuncties niet overal even zwaar zijn en evenveel verantwoordelijkheid met zich brengen, moesten ze eerst in vergelijkbare klassen worden onderverdeeld.

Verstraete vertelt hoe dat in zijn werk is gegaan. “In 2005 zijn alle topfuncties in vier klassen verdeeld. Met de BBB-hervorming zijn er immers meer topambtenaren bij gekomen, maar niet elke functie aan de top is even zwaar. Een mastodont als De Lijn is bijvoorbeeld heel wat moeilijker te bestieren dan een agentschap met slechts twintig personeelsleden. Daarom zijn de 74 hoogste functies, de zogenaamde n-functies, in vier klassen verdeeld, van de minst zware klasse A tot de zwaarste klasse D.” Op de site www.vlaanderen.be/beloningsbeleid kunt u trouwens de classificatie voor elk van die topambtenaren terugvinden. Ook voor uw hoogste baas dus.

Minder dan de markt

Zodra alle functies in klassen waren verdeeld, startte Verstraete met het marktonderzoek. “Voor elk van de vier klassen van Vlaamse topambtenaren gingen we op zoek naar vergelijkbare functies bij andere overheden en in de privé. We kwamen, niet onverwacht, tot de conclusie dat het

basissalaris van de Vlaamse topambtenaren zich bij elke vergelijking steeds in de laagste regionen bevond. In de vergelijking met privébedrijven bleken enkel onze topambtenaren uit de laagste klasse A een marktconforme beloning te krijgen: in ruim één op de vier Belgische bedrijven lag het loon van vergelijkbare managers even hoog of zelfs lager dan bij ons. Alle andere Vlaamse topambtenaren bleken minder te verdienen dan hun collega's uit de privé. Ook in vergelijking met andere Belgische overheden en met de overheden van onze buurlanden stonden de Vlaamse toplonen achteraan in de rangorde. Let wel: we hebben enkel het basissalaris vergeleken; extra's zoals dienstwagens en dergelijke konden we niet in de vergelijking opnemen.”

Op basis van die vergelijkingen werd een nieuwe beloning voorgesteld voor de Vlaamse topambtenaren. Bedoeling was om de Vlaamse toplonen op te trekken naar het veel voordeliger niveau van de federale overheid. “De salarisschaal A311 bleef behouden, maar alle topambtenaren kregen er een mandaattoelage bij”, verduidelijkt Verstraete. “Die ligt tussen 8900 en 28.300 euro, afhankelijk van de zwaarte van de functie. De mandaattoelage kun je dus als de eigenlijke loonsverhoging beschouwen.”

Mexicaans leger

Inspecteur van Financiën Leo Pauwels sprak nochtans vernietigende woorden in zijn advies over verhoging van de toplonen. Hij sprak over “de graaicultuur van het moderne topmanagement” en de “zelfbedieningsmentaliteit aan de top van een Mexicaans leger” en vergeleek het nieuwe beloningsbeleid met “typisch Afrikaanse toestanden”.

Ongepaste bewoordingen, zo was de algemene teneur in de reacties. Verstraete duidt: “Zijn kritiek was op een aantal

verkeerde vooronderstellingen gebaseerd. We hebben bijvoorbeeld nooit vergeleken met de hoogste federale lonen, zoals de inspecteur begrepen had. Momenteel heeft geen enkele Vlaamse topambtenaar een even zware functie als de best betaalde federale topambtenaren.”

Federaal en privé

Het basissalaris in de zwaarste klassen van Vlaamse topambtenaren, die van klasse C en D, is nog steeds minder dan het basissalaris van hun federale collega's in een vergelijkbare functie (namelijk die uit band 5 en band 6, zie grafiek p. 12). Maar de minder zware topfuncties bij de Vlaamse overheid, klasse A en B, verdienen nu opmerkelijk meer dan hun federale evenknieën (band 1 tot 4, zie grafiek p. 12).

Ook in vergelijking met de privé doen onze minder zware topfuncties het beter. Vlaamse topambtenaren uit de laagste klasse, klasse A, krijgen nu een hoger loon dan de helft van vergelijkbare managers uit de privé. Klasse B is ook marktconform geworden en zit op of boven het loon van vergelijkbare managers in bijna een kwart van de Belgische bedrijven. De Vlaamse toplonen in de zwaardere klassen C en D blijven onder het niveau van de vergelijkbare toplonen in privébedrijven. “Een verhoging van de toplonen in de minst zware klassen was volgens mij eigenlijk niet meer nodig, tenminste niet met het oog op marktconformiteit”, geeft Verstraete nog mee. “Maar men heeft hen uiteindelijk toch een toelage gegeven om de mandaatverantwoordelijkheid te belonen en om toch nog een verschil aan te brengen tussen de vier functieklassen van de topfuncties.”

Transparantie is een goede zaak. Zeker als er voorzichtigh mee omgesprongen wordt: op de website worden eigenlijk nog niet zo veel gegevens bekendgemaakt. Ik vind trouwens dat we zeker niet slecht verdienen. Ik zeg altijd: als je evenveel wilt krijgen als in de privé, dan moet je maar in de privé gaan werken ook.”

Chris Vander Auwera,
administrateur-generaal van Zorg en Gezondheid

Als je kijkt naar onze verantwoordelijkheid en tijdsbesteding, vind ik de verhoging van de toplonen een goede zaak. Al moet er volgens mij nog wat gesleuteld worden aan de weging van de topfuncties in klassen. Die is niet altijd even consistent.”

Marleen Evenepoel,
administrateur-generaal van het
Agentschap voor Natuur en Bos

Ook uw eigen loon bekend

Elke functie uit het top- en middenkader krijgt op de website www.vlaanderen.be/arbeidsvoorwaarden een afzonderlijke informatiefiche waarop u meer te weten komt over het loon, de toelagen en enkele andere arbeidsvoorwaarden. Het gaat om de zogenaamde n-functies (secretarissen-generaal, administrateurs-generaal en gedelegeerd bestuurders), de n-1-functies (zoals afdelingshoofden), en de algemeen directeurs die tussen die twee niveaus in zitten. Ook projectleiders en contractuele personeelsleden wiens jaarsalaris minstens even hoog is als een n-1-functie, krijgen een eigen informatie-fiche.

Salarissimulator

Maar ook over alle andere arbeidsvoorwaarden is er heel wat informatie samengebracht op de website: salarisschalen, toelagen, verlofstelsels, sociale voordelen ... Het gaat wel enkel over de arbeidsvoorwaarden van wie onder het raamstatuut valt. Driekwart van de lezers van 13 dus.

Bovendien staat er op de site een berekeningstool. Daarmee kunt u berekenen wat uw nettoloon zou zijn in een bepaalde functie bij de Vlaamse overheid. Beloningsadviseur Ronny Verstraete van het Departement Bestuurszaken geeft tekst en uitleg: “Iedereen kan onze salarisschalen terugvinden in het Belgisch Staatsblad, maar het vergt redelijk wat puzzelwerk om daar een nettoloon uit te puren. De salarisschalen zijn niet-geïndexeerde brutojaarbedragen. Je moet dus de juiste salarisschaal eruit halen, correct indexeren en vervolgens nog berekenen welk bedrag voor RSZ-bijdragen en bedrijfsvoorheffing eraf gaat. Ik ken niet veel mensen die de moed hebben om aan dat gepuzzel te beginnen. De berekeningstool op onze website, die door het Departement Bestuurszaken is ontwikkeld, neemt al dat werk over. Je kunt ook spelen met je anciënniteit of met je gezinssituatie om te ontdekken welke invloed dat heeft op je loon. Wie geïnteresseerd is in een job bij de overheid, kan dankzij onze tool meteen simuleren wat hij netto zou verdienen in die job. Maar ook personeelsleden die naar een andere job willen solliciteren of doorgroeien, kunnen met de tool meteen berekenen wat hun ambities financieel betekenen.”

Voor wie er nog niet gerust in was: uw individuele nettoloon wordt dus niet met naam en toenaam bekendgemaakt. Een websitebezoeker zou al uw leeftijd, anciënniteit, salarisschaal en gezinssituatie tot in de details moeten kennen, om te berekenen wat u precies verdient.

Prestatietoelagen

Om ook de rook om de prestatietoelagen (managementtoelagen en functioneringstoelagen) en de projectleiderstoelagen te laten verdwijnen, zijn er vorig jaar afspraken gemaakt om daarover meer informatie vrij te geven. Niet op de website, maar wel intern bij alle collega's van de eigen entiteit, vertelt Verstraete. “Ieder personeelslid heeft op zijn minst het recht om een lijst in te kijken met de namen van alle collega's van zijn entiteit die een prestatietoelage of projectleiderstoelage ontvangen. Op de lijst staat niet het exacte bedrag van de toelage, maar wel om hoeveel procent van het jaarsalaris het gaat.” Ook dat geldt enkel voor de collega's die onder het raamstatuut vallen.

 www.vlaanderen.be/arbeidsvoorwaarden

“Wij moeten alles w

Karina Van De Velde (45)

■ Hoofddeskundige (leidinggevend directie-secretaresse) ■ Getrouwd, 1 dochter: Emmy (21)
■ Geboren in Buggenhout (Oost-Vlaanderen) ■ Middelbaar onderwijs ■ Woont in Lebbeke (Oost-Vlaanderen) ■ Werkt in Brussel ■ **Over zichzelf:** “Ik heb enorm veel kunnen leren bij de Vlaamse overheid en zit nu goed waar ik zit. Ik hoef niet zo nodig nog meer promotie” ■ **Over Josée:** “Ze is zeer flexibel. Ze kan zich enorm aanpassen”

Josée Lemaître (56)

■ Administrateur-generaal Studiedienst van de Vlaamse Regering ■ Getrouwd, drie kinderen: Marijke (24), Johan (21) en Steven (20) ■ Geboren in Lubbeek (Vlaams-Brabant) ■ Licentiaat Aardrijkskunde en Licentiaat Stedenbouw en Ruimtelijke Ordening ■ Woont in Ternat (Vlaams-Brabant) ■ Werkt in Brussel ■ **Over zichzelf:** “Ik ben een generalist, geen specialist” ■ **Over Karina:** “Hartsvriendinnen zijn we niet. Maar dat is ook niet nodig. We zijn hier om te werken en wij functioneren heel goed samen. We verstaan elkaar professioneel uitstekend”

eten”

“Vroeger beslisten de kabinetten en voerde de administratie uit. Er werd niet verwacht van ambtenaren dat ze nadachten. Nu is dat heel anders”

Josée

“Op het einde van mijn studie Aardrijkskunde zei onze prof: ‘U gaat hier nu buiten als student en ik zal blij zijn als u één ding onthoudt. Dat u niets weet’, vertelt administrateur-generaal Josée Lemaître. Ze leidt de Vlaamse Studiedienst en haalt haar inspiratie en motivatie voor die taak uit die oude professorenwijsheid. “Het gaat er inderdaad om altijd opnieuw alles in vraag te stellen en zo nieuwe antwoorden te vinden. We moeten voortdurend opnieuw alles weten.” Samen met haar al even leergierige directiesecretaresse Karina Van De Velde en 41 studiekoppen en hun medewerkers zijn ze continu op zoek naar informatie en maken ze analyses over Vlaanderen in de wereld. Wat volgt is een ‘Beste vrienden, beste collega’s’ over futurologie, aardrijkskunde, ministers met blackberry’s, geld, gezondheid en ... breien op het werk.

Leen De Dycker & Frank Willemse

Josée Lemaître wilde lerares Aardrijkskunde worden en Karina Van De Velde wilde ‘iets met secretariaatswerk’ doen. Eervolle maar bescheiden ambities. Dat ze respectievelijk ooit administrateur-generaal en hoofddeskundige op de Studiedienst van de Vlaamse Regering zouden worden, hadden ze nooit gedacht. “Niemand in de familie was ambtenaar en de tv-serie ‘De Collega’s’ droeg ook al niet bij tot een positief beeld. Maar toen ik in 1980 van school kwam met alleen een middelbaar diploma en een getuigschrift van de nonnekes dat ik blind kon typen, stuurde de RVA mij naar ... de douane van Antwerpen”, vertelt Karina. ‘s Morgens om 6.10 uur de trein nemen om twee overstappen, een bus en een stuk te voet later om 8 uur op het werk te zijn: “Je bent jong, je wilt werken en je begint eraan. Maar ik voelde mij daar al snel niet goed. Daar werden nogal wat pullovers en sjaals gebreid! Als ik thuis zei dat ik ging werken, reageerden ze: ‘Werken? Er zijn, bedoel je.’ Niet plezant! Ik ben dan bij de Economische Inspectie in Brussel kunnen beginnen. Daar werd al meer gewerkt en daar heb ik ook mijn Frans kunnen verbeteren. Maar daar namen ze ook een middagpauze van twee en soms drie uur om te kaarten”, vertelt Karina nu, een rist opleidingen, examens en een eeuw later bij de - veel modernere - Vlaamse overheid. Heeft administrateur-generaal Lemaître ook ooit op ‘den bureau’ pullovers en sjaals gebreid?

JOSEE: “Ik brei wel graag. Maar niet op het werk. (lacht)”

U hebt wel diploma’s aan elkaar gebreid. Was u het type ‘slimste van de klas’?

JOSEE: “Nee. Ik was de eeuwige tweede. Mijn zus, die één jaar ouder is, was altijd primus. Ze zat wel niet in mijn klas, maar

ik werd altijd met haar vergeleken. Ik heb altijd graag gestudeerd, dat is waar. En nog steeds. Op dat vlak zitten wij hier op de Studiedienst ook in een unieke positie. We kunnen al wat van nut kan zijn voor de regering - op haar verzoek of op eigen initiatief - bestuderen, analyseren, doorgronden en in rapporten neerschrijven. Ik zeg dat ook vaak tegen mijn medewerkers: dat het een enorm voorrecht en luxe is boeken te kunnen lezen en daarvoor betaald te worden.”

Schrikt u wel eens als u zo’n rapport of cijfers in primeur ziet?

JOSEE: “Ik lees alles wat hier de deur uit gaat en ja, daar zitten soms resultaten tussen waar je van schrikt. We hadden bijvoorbeeld jaren geleden de opdracht gekregen van het Vlaams Parlement om een studie te maken over de vergrijzingsproblematiek. Toen stelde ik tot mijn verbazing vast dat er vanaf 2006 te weinig jonge mensen op de arbeidsmarkt zouden komen en te veel oudere mensen vroeg met pensioen zouden gaan. De partijen keken wel op toen ze de grafieken zagen, maar ze dachten: ‘Het zal zo’n vaart niet lopen’.”

Misschien vonden ze gewoon dat er te veel saaie cijfers in stonden.

JOSEE: “Onze cijfers zijn niet saai. Dat is juist het boeiende en unieke aan deze studiedienst: wij zijn geen statistiekeninstelling, dat gegevens verzamelt en mooie tabellen opstelt, maar het daarbij laat. Voor ons is statistiek een hulpmiddel om dingen te leren begrijpen. Wij vertrekken van een probleemstelling en cijfers helpen die te verklaren. Maar het zijn geen fetisjes. We willen niet alleen uit de cijfers conclusies trekken. Ook het verhaal erachter proberen we te kennen.

“Vooral door te e-mailen wordt de grens tussen werk en privé steeds vager. Hoeveel collega's sturen er tegenwoordig niet na hun uren van thuis uit berichten?”

Karina

Dat is veel moeilijker omdat een verhaal moeilijker te meten is en voor interpretatie vatbaar is. Wij hebben vier à vijf jaar geleden scenario's opgesteld die antwoordden op de vraag hoe Vlaanderen er over vijftig jaar zal uitzien. Maar de regering heeft nooit iets met die scenario's gedaan.”

U hebt zelf zo'n tien jaar op kabinetten gewerkt, wat deed u indertijd als u dat soort cijfers en scenario's kreeg?

JOSEE: “Toen was de administratie er nog niet voor uitgerust om dat soort rapporten voor te leggen. De kabinetten beslisten en de administratie voerde uit. Er werd niet verwacht van ambtenaren dat die nadachten. Nu is dat heel anders.”

U bent een geograaf. Wat hebben die wat anderen niet hebben?

JOSEE: “Ze hebben een brede scope en kunnen maatschappelijke en economische ontwikkelingen verbinden aan ruimtelijke posities. En we hebben allemaal een grote liefde voor mooie kaartjes ... (lacht)”

Wat voor juf Aardrijkskunde zou u zijn geweest?

JOSEE: “Een juf die zou prikkelen tot zeer veel nieuwsgierigheid en tot open geest zodat je 'gaat zien' en leert begrijpen waarom daar een berg staat, waarom daar een stad is ontstaan ...”

KARINA: “Ik denk dat mevrouw Lemaître een heel goeie juf zou zijn.”

Zegt iedereen hier 'mevrouw Lemaître'?

JOSEE: “Iedereen zegt Josée, behalve Karina.”

KARINA: “Tegen de vorige administrateur-generaal zei ik ook 'meneer' en ik heb het nooit anders geweten. Het zit er hiërarchisch ingebakken. Zelfs als ik zou beloven vanaf nu 'Josée' te zeggen, zeg ik dadelijk opnieuw 'mevrouw Lemaître'. (lacht)”

JOSEE: “Ik zeg ook nog altijd 'mijnheer de minister'. Zelfs al staat hij erop met de voornaam aangesproken te worden.”

Maar tegen u mogen ze Josée zeggen.

JOSEE: “Tuurlijk, geen probleem. Ik wil dicht bij de mensen staan en dat ook tonen. Ik rij daarom bijvoorbeeld ook bewust samen met mijn man naar het werk of neem de trein. Niet alleen omdat ik milieubewust ben en vind dat je niet meer energie moet verspillen dan nodig. Maar ook omdat je als overheid de mensen aanraadt zo veel mogelijk te carpoolen of het openbaar vervoer te gebruiken. Dan moet je als leidinggevende zelf het voorbeeld geven en ondervinden hoe vlot dat allemaal gaat.”

En? Gaat dat vlot?

JOSEE: “We zijn speciaal naar Ternat getrokken om dicht bij een station te kunnen wonen. Maar omdat ik een pendeltrein moet nemen, doe ik er toch 25 minuten over om in Brussel te geraken.”

KARINA: “Ik kom altijd met de trein en doe er een halfuur over. Dat valt dus wel mee.

Vroeger kwam ik wel eens met de auto, maar met het verkeer van vandaag is dat niet meer te doen. En het milieuaspect speelt natuurlijk ook mee.”

Moet u hard werken?

KARINA: “Mevrouw Lemaître moet héél hard werken.”

En Karina Van De Velde heel wat minder?

JOSEE: “Ook heel hard.”

Kunt u uw werkweek in uren uitdrukken?

JOSEE: “Ik kom aan rond halfnegen en blijf tot halfzeven. Dat is ongeveer 10 uur per dag. En dan 's avonds nog een uur of twee en in het weekend nog een uur of vijf. Ik ben niet iemand die kan stilzitten. Ik zie altijd werk en heb altijd een stapel literatuur klaarliggen, dossiers en studies die ik absoluut wil lezen.”

Zit u nooit zomaar wat naar buiten te staren, te nikszen?

JOSEE: “Met Nieuwjaar heb ik gezegd meer te gaan genieten, meer levenskwaliteit te zoeken. Maar mijn echtgenoot is ook altijd aan het werk en dan denk ik: 'Tja, hier gewoon zitten zitten, is maar niks. Dus werk ik ook maar voort'. Het zit in mijn karakter, denk ik.”

Hebben uw kinderen dat ook?

JOSEE: “Mijn vader was apotheker en omdat ik mijn ouders altijd zag werken, heb ik als kind tegen mezelf gezegd: 'Ik word nooit zelfstandige.' Nu zeggen mijn kinderen: 'ik wil geen ambtenaar worden, want dan moet je altijd hard werken.' En nee, het zijn geen harde werkers. Voorlopig toch niet. Ze trekken graag op met vrienden.”

Vindt u het makkelijk een gezin en werk te combineren?

KARINA: “De Vlaamse overheid geeft je nu wel mogelijkheden. Ik heb nooit meer full-time gewerkt sinds ik een kind heb. In 1987 ben ik 80 procent beginnen te werken om beter gezin en werk te kunnen combineren. Enkele jaren geleden ben ik overgeschakeld op 90 procent omdat er alsmaar meer werk was. Nu heb ik om de veertien dagen een hele dag vrij op donderdag. Maar als ik hier moet zijn, ben ik er.”

JOSEE: “Bij ons is het op dat vlak altijd schipperen geweest. Mijn echtgenoot is ook leidend ambtenaar (*bij de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, red.*) en met twee topfuncties in hetzelfde gezin moet je goed kunnen plannen. Ik nam wel altijd werk mee

naar huis en deed verder als de kinderen in bed lagen.”

Werkt u nog veel thuis?

KARINA: “Ooit heb ik dat wel gedaan, maar niet vaak. Ik merk wel dat de grens steeds vager wordt, vooral door dat e-mailen. Hoeveel collega's sturen niet van thuis berichten, 's ochtends vroeg en 's avonds laat? Dat doe ik dus niet.”

JOSEE: “Er is de trend dat iedereen dag en nacht beschikbaar moet zijn, ook al omdat de kabinetten en ministers dat zijn.”

Dat ministers blackberry's hebben werkt dus door tot in de administratie?

JOSEE: “Ja, het is een meezuigeffect. En waarom zijn ministers dag en nacht beschikbaar? Omdat de media dag en nacht berichten uitzenden. En waarom werken de media dag en nacht? Omdat de wereld geglobaliseerd is en de lezer wil weten wat er overal gebeurt. Het is een hele beweging waarin je mee moet, anders ben je van geen tel meer.”

Vindt u genoeg nieuwe mensen die meewillen met die trend?

JOSEE: “Op dit moment is het zeer moeilijk. Tot twee à drie jaar geleden boden mensen met meerdere diploma's en doctoraten zich heel enthousiast bij ons aan. Maar op dit moment is er een krapte op de arbeidsmarkt terwijl onze competentieprofielen hoog blijven: je moet met cijfers kunnen omgaan, je moet kunnen schrijven, in groep werken, een stukje leidinggeven. Het is dan ook zoeken naar witte raven.”

En vragen die witte raven te veel geld?

JOSEE: “Ja. We hebben nu een vacature die we voor een derde keer aanbieden. Ik had superkandidaten, maar dan haken die af omdat de wedden bij de gemeentebesturen, de wetenschappelijke instituten en in de privé hoger liggen. De mentaliteit is anders dan in onze tijd. Mijn ouders apprecieerden het dat we naar de overheid gingen. Dan was je zeker. Dan kon je aan een huis en kinderen beginnen te denken. Nu moet het allemaal snel en veel zijn. En als ze beginnen, hebben ze het na twee à drie jaar wel gezien en willen ze iets anders.”

Vindt u dat u voldoende verdient voor wat u moet doen?

JOSEE: “Ik zit in categorie B (tussen 104.000 en 118.000 euro bruto per jaar, red.). Ik weet niet precies uit het hoofd hoeveel ik op dit moment verdien, want we hebben pas opslag gekregen. Wij verdienen goed hé, wij

“Mijn ouders apprecieerden het dat we naar de overheid gingen. Dan was je zeker. Dan kon je aan een huis en kinderen beginnen te denken”

Josée

mogen niet klagen.”

KARINA: “Ik vind het raar dat de lonen van ambtenaren openbaar worden gemaakt. Onze loonbrief is vertrouwelijk. Als je die elektronisch krijgt, is het met een paswoord. Allemaal beveiligde systemen, maar dan maken ze even later in een publicatie wel bekend hoeveel we precies verdienen. Ik vind dat vreemd.”

Hoeveel verdient u?

KARINA: “Ik verdien goed, maar ik ga hier niet zeggen hoeveel precies.”

JOSEE: “Geld is niet alles. In de privé kan het een tijdje zeer goed gaan. Ze krijgen een mooie wagen en alles erop en eraan, maar na enkele jaren is het gedaan en hebben ze niets meer. Degenen die klagen over geld, moeten maar ergens anders hun geluk beproeven. Het gras is altijd groener aan de overkant. Ik stel alleen vast dat collega's die de dienst verlaten om naar de privé te gaan, na verloof van tijd meestal wel beseffen dat ze hier een mooie tijd gehad hebben.”

Bent u een harde tante?

KARINA: “Ik vind dat mevrouw Lemaître met veel omstandigheden rekening houdt. De mensen worden ook gehoord, ze krijgen kansen.”

JOSEE: “Misschien dat ik voor de buitenwereld eerder als soft overkom, maar ik doe het nu eenmaal op mijn subtiële, vrouwelijke manier. Je denkt ‘Het gaat hier maar om 30 of 40 mensen’, maar het zijn allemaal zeer

sterke persoonlijkheden. Allemaal denkers, mensen met een mening én die ervoor uitkomen. Dat vraagt om een heel andere manier van leidinggeven dan in een louter uitvoerende dienst. Je moet geduld opbrengen, dat heb ik geleerd.”

U bent 56. Begint u de leeftijd te voelen?

JOSEE: “Ik voel dat ik minder snel recupereer. Vroeger werkte ik op het kabinet iedere dag tot 2 à 3 uur 's nachts en als de kinderen naar school moesten, was ik er voor 7 uur weer uit. Met 5 uur slaap had ik genoeg. Als het echt moet, zal ik nu ook nog wel doorwerken. Maar dan voel ik het de dag nadien wel. Je begint op die leeftijd ook meer aan je gezondheid te denken. Mijn man heeft net een operatie aan zijn knie achter de rug. Hij was nooit ziek geweest, had nooit een dag ziekteverlof opgenomen, maar nu zei hij plots: ‘We worden toch oud, we hebben nog zoveel (vakantie)plannen, ga ik het allemaal nog kunnen? Zou ik niet beter wat vroeger stoppen met werken?’”

KARINA: “Ik word er nu 46. Als er een 4 voor staat, gaat het bergaf, zeggen ze. Maar ik voel me nog jong.”

Gaat u samen nog jaren door?

JOSEE: “Ik denk van wel. Zoals het nu gaat, gaat het goed, hé, Karina?”

KARINA: “Dat vind ik ook, mevrouw Lemaître.”

Bedankt voor het gesprek.

“Het archief is ons geheugen, niet onze vergeetput”

NIEUW DECREET

NIEUW DEPOT

NIEUWE RICHTLIJNEN

De Vlaamse overheid werkt aan een nieuw Archiefdecreet. Dat moet een einde maken aan de twijfel bij veel departementen, agentschappen en lokale besturen: documenten bijhouden of weggooien? En als we iets bijhouden, waar, hoe en hoelang moeten we dat dan klasseren? De nieuwe wet komt geen dag te vroeg, want de huidige regeling beantwoordt niet meer aan de behoeften, entiteiten doen allemaal een beetje hun eigen zin en in het centrale archiefdepot in Machelen worden niet alleen dossiers bewaard, maar ook tenten gedroogd! “Ons archief is geen vergeetput, maar wel ons geheugen”, zegt Ilse Baert, projectcoördinator van het nieuwe Vlaamse archiveringsproject.

Frank Willemse en Wim Knaepen

Denkt u bij het woord archief spontaan aan stoffige, donkere zolders met dozen vol papier, wachtend op de vergetelheid? Sombere, kille ruimtes waar meer muizen komen dan mensen? Dat beeld klopt niet met de werkelijkheid, vindt Ilse Baert: “Een archief bevat vandaag veel meer dan papieren documenten zoals facturen, plannen of vergunningsaanvragen. Er zijn ook talrijke foto- en beeldbestanden, bijvoorbeeld van de Vlaamse bouwmeester, en steeds meer digitale bestanden. Bovendien moet het archief meer als het geheugen van de administratie dan als een vergeetput voor afgedankte documenten beschouwd worden. Bij een gerechtelijke procedure bijvoorbeeld is het heel belangrijk om snel de juiste documenten te kunnen voorleggen. Dan bewijst een goed georganiseerd archief echt wel zijn nut.”

Verouderde wet uit 1955

Ilse Baert is hoofd van de Coördinerende Archiefdienst bij het Departement Bestuurszaken en coördinator van het nieuwe Vlaamse archiveringsproject. Zij zit in de werkgroep die de ontwerptekst voorbereidt voor het nieuwe Archiefdecreet van de Vlaamse Regering. Tegen de zomer van 2008 moet de ontwerptekst voor de modernisering van het archiefbeheer voor alle bestuursniveaus in Vlaanderen rond zijn. De hoogste tijd, want ons openbare archief valt vandaag nog altijd onder de verouderde federale wet van 24 juni 1955. Die beknopte wet regelt alleen maar algemene zaken. Zo is de Vlaamse administratie verplicht om archiefdocumenten over te dragen aan het Algemeen Rijksarchief, als ze de leeftijd van honderd jaar hebben bereikt. En bij een geplande vernietiging van documenten moet die instelling vooraf haar goedkeuring geven. Ilse Baert: “De departementen en een aantal intern verzelfstandigde agentschappen volgen daarnaast ook de dienstorder van het college van secretarissen-generaal uit 1997. Daarin staan meer concrete richtlijnen over de opstelling van een archiefbeheersplan en over de bewaring, opschoning (*het verwijderen van overbodige dubbele of blanco documenten en documenten ontdoen van scha-*

“

Hoe uitgebreid het totale archief is, weten we ook niet precies. Maar reken gerust op enkele kilometers volgestapelde rekken”

Ilse Baert, hoofd van de Coördinerende Archiefdienst bij het Departement Bestuurszaken

delijke elementen zoals nietjes en paperclips om zo weinig mogelijk archiefruimte in te nemen, red.), overdracht en vernietiging van documenten.”

Kilometers rekken

Het archief van de Vlaamse overheidsadministratie is gigantisch groot, en groeit nog elke dag. “Hoe uitgebreid het totale archief is, weten we zelf ook niet precies”, vertelt Ilse Baert. “Maar reken gerust op enkele kilometers volgestapelde rekken. Het archief zit overigens sterk verspreid. Een deel bevindt zich op het bureau van de ambtenaar die het dossier beheert. Afgehandelde dossiers liggen in een aparte archiefruimte, in hetzelfde gebouw of in een ruimte in de buurt. Oudere, afgesloten dossiers uit de departementen en intern verzelfstandigde agentschappen verhuizen vaak naar een van de centrale opslagplaatsen in Herent, Machelen, Vilvoorde of Brussel. Mensen weten soms ook niet waar ze bepaalde dingen kwijt kunnen, en dumpen die dan maar gemakshalve voorlopig in de archiefruimte,

afgedankte computers bijvoorbeeld.”

Waaruit bestaat ons archief eigenlijk? Elk document dat een ambtenaar ontvangt of opmaakt bij de uitoefening van zijn taak, behoort tot het openbare archief, zegt de wet. Als archiefvormer heeft de ambtenaar zelf de wettelijke plicht om te zorgen voor het beheer. “En daar knelt het schoentje”, zegt Ilse Baert: “Het beleid is veel te versnipperd. De administratieve diensten besteden te weinig aandacht aan hun archiefbeheer. Ze treden pas op bij acute beheersproblemen en gaan dan vooral op zoek naar kortetermijnoplossingen.”

Trash days

Vaak doen diensten al wel goede pogingen tot archiefbeheer, maar die missen meestal structuur en duidelijke afspraken. Zo zijn er de trash days, algemene opruimdagen die diensten al eens organiseren bij plaatsgebrek of een naderende verhuizing. “Een goed initiatief, maar het is nog beter om geregeld zo’n dag te plannen, bijvoorbeeld om het halfjaar.”

Meer aandacht voor samenwerking met privépartners

Emiel Vantongelen,
archivaris bij
Kind en Gezin

“Kind en Gezin begon in 1989 als een van de eerste openbare instellingen met een systematisch archiefbeheer. Van bij de start besteedde ik ook veel aandacht aan de inventarisatie van onze speciale foto-, folder- en affichedocollecties. Onze dossiergegevens gaan vaak tot vijftig jaar terug in de tijd. Daardoor is het archief van Kind en Gezin een dankbare gegevensbron voor wetenschappelijke onderzoekers en studenten. Voor de bewaring van onze tijdelijke archieven werken we al tien jaar samen met een privépartner - tot onze grote tevredenheid. Niet alleen raakte ons probleem van een krappe archiefruimte zo opgelost. Onze privépartner heeft ook een grote technische deskundigheid, die wij in de publieke sector niet altijd hebben, bijvoorbeeld over de klimaatregeling in archief ruimtes. Het strategische plan van de Vlaamse Regering erkent dat het archiefbeleid een aandachtspunt is van goed bestuur. Dat is een goede zaak, maar juist daarom zouden we bij de Vlaamse overheid voor de bewaring van onze tijdelijke archieven vaker een samenwerking met deskundige privépartners in overweging moeten nemen.”

Natte tenten

De bewaring van het openbare archief laat soms te wensen over. Ilse Baert: “Elke entiteit doet vandaag een beetje haar eigen zin. Sommige diensten hebben een overeenkomst gesloten met hun Provinciaal Archief. Andere brengen een deel van hun semistatische archieven over naar een centrale opslagplaats. Daar kunnen we ze helaas niet altijd in optimale omstandigheden bewaren. De gehuurde loods voor het archiefdepot in Machelen delen we bijvoorbeeld met het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media, dat tijdens de zomervakantie tenten verhuurt aan jeugdbewegingen. Die tenten komen geregeld nat terug, zodat er vaak een hoge luchtvochtigheid heerst in de ruimte. Die situatie is nefast voor de bewaring van archiefdocumenten, want er staat geen wand tussen het archiefgedeelte en de tenten.”

Het gebouw in Machelen heeft nog meer nadelen. Er is geen temperatuurregeling en isolatie, de beveiliging laat te wensen over, en de zolder is niet stof- en winddicht. “Die problemen zijn gelukkig binnenkort verleden tijd. Tegen begin 2009 moeten we een vernieuwd archiefdepot klaar hebben in Vilvoorde. Dat zou voldoende ruimte bieden voor de opslag van het opgeschoonde en geordende semistatische archief van de departementen en een aantal intern verzelfstandigde agentschappen, en bovendien voldoen aan de minimumeisen voor archiefbewaring. De agentschappen die momenteel een goede oplossing hebben voor de bewaring van hun

semistatische archief, zullen op dat moment zelf nog zorgen voor hun eigen archief.”

Heeft het nut om nog te investeren in grote archief ruimtes? Met de huidige digitale opslagmogelijkheden sla je toch twee vliegen in één klap: je hebt minder ruimte nodig én het is een stuk goedkoper.

Digitaal niet altijd beter

Ilse Baert is het daar niet mee eens: “Een digitaal archief is beslist gebruiksvriendelijk, efficiënt en ruimtebesparend. Maar het idee dat digitale opslag ook veel goedkoper is, klopt niet. Het is zelfs duurder. Vooral het scannen van documenten slurpt grote budgetten op. Het is bovendien heel tijdrovend, dus alles zomaar digitaliseren heeft geen zin. Je moet je telkens de vraag stellen wat de meerwaarde is.” Een probleem dat sterk leeft, zo bleek ook uit een rondvraag bij heel wat lijnmanagers en archiefverantwoordelijken. Duidelijke richtlijnen over digitalisering stonden hoog in het lijstje met verzuchtingen.

Maar de digitale archivering worstelt met wettelijke lacunes. “Ingescande documenten hebben bijvoorbeeld geen wettige bewijskracht”, legt Ilse Baert uit. “Ze gelden alleen als kopie. Daarom zullen we nog veel documenten op papier moeten bewaren, ook in de toekomst. De digitale handtekening kan daarvoor uitkomst bieden, maar heeft ook nadelen. Gaan we die handtekening over tien jaar nog kunnen lezen? De technologie evolueert razendsnel.”

“Samen aan het archief werken is stukken aangenamer”

Bent u overtuigd van het nut van een goed archief, maar weet u niet goed waar te beginnen? Ilse Baert geeft u vier eenvoudige tips:

- 1** Zorg voor een **archiefbeheersplan**. Dat biedt een vaste structuur om documenten te ordenen, selecteren, bewaren of vernietigen.
- 2** Stel een **archiefverantwoordelijke** aan. Die persoon moet voldoende tijd krijgen om zijn taak goed te kunnen vervullen.
- 3** Werk liever met **groepsklassementen** in plaats van met individuele klassementen. Zo halveert u het klassement en krijgt u een beter overzicht. En het is stukken aangenamer om samen te werken.
- 4** Bewaar zo veel mogelijk **digitaal**. U hoeft veel minder te sleuren met papier en de bereikbaarheid van informatie hangt niet langer af van de werkplek.

Dood archief wordt statisch

Zeg nooit zo maar archief tegen een archief. In een ver verleden spraken ambtenaren over levend, halflevend en dood archief. Later hadden ze het over actief, semiactief of passief archief. Bij een nieuw Archiefdecreet hoort een opgefrist jargon. Vandaag spreken we alleen nog over:

DYNAMISCH ARCHIEF, of documenten die:

- op uw bureau liggen: het dossier is nog niet afgesloten en er moeten soms nog documenten bij komen;
- u nog geregeld nodig hebt;
- zich op de werkplek of in de nabije omgeving bevinden.

SEMISTATISCH ARCHIEF, of documenten:

- van een afgesloten dossier. Alle stukken zijn in het dossier aanwezig;
- die u niet meer geregeld gebruikt;
- die zich in een eigen archiefruimte bevinden, al dan niet in de nabije omgeving van de kantoren;
- die geregeld onderworpen worden aan een selectieproces waarin bepaald wordt welke documenten in aanmerking komen voor tijdelijke of definitieve bewaring, en welke voor vernietiging.

STATISCH ARCHIEF, of documenten die:

- geen nut meer hebben voor de goede werking van de dienst;
- wel nog een cultureel-maatschappelijke waarde hebben of van belang zijn voor historisch onderzoek;
- overgebracht zijn naar hun definitieve rustplaats, vandaag nog altijd het Algemeen Rijksarchief.

“Eindelijk kunnen we onze afgesloten personeelsdossiers beter beheren”

Isabel Vandecandelaere, informatiebeheerder bij het Departement Bestuurszaken

“Door het reorganisatieproces Beter Bestuurlijk Beleid zijn heel wat entiteiten opgesplitst. Dat had belangrijke gevolgen voor het archief van die entiteiten, bijvoorbeeld voor de personeelsdossiers. Dossiers van actieve personeelsleden zijn gewoon mee verhuisd naar de nieuwe dienst. Maar bij personeelsdossiers van ambtenaren die niet meer in dienst waren, was het niet meteen duidelijk wat er moest gebeuren.

Bij vorige reorganisaties kwamen afgesloten dossiers vaak na een tijdje in het centrale archiefdepot van Machelen terecht. Zelfs van sollicitanten die geen dag voor de Vlaamse overheid hadden gewerkt! Verschillende personeelsdossiers zijn zoekgeraakt. Zo’n verloren dossier kan vervelende gevolgen hebben, bijvoorbeeld bij de pensionering van een ambtenaar. Bepaalde cruciale informatie staat alleen in het personeelsdossier.

Daarom ben ik zo tevreden met de oprichting van een Coördinerende Archiefdienst. Als we al die informatie op één, vaste plaats bewaren, kunnen we veel ellende voorkomen.”

Iedereen mag meedenken

Het plan van de Vlaamse Regering hecht veel belang aan goede communicatie en vorming. Ilse Baert: “Beide aspecten zijn heel belangrijk. Daarom zijn we onlangs gestart met een Community of Practice (COP), zeg maar een informeel platform voor kennisdeling. Alle collega’s die betrokken zijn bij archivering of gewoon interesse hebben, zijn daar welkom. Bedoeling van het platform is om ervaringen uit te wisselen en collega’s te inspireren die soortgelijke projecten willen opstarten.”

Er komt ook een voltijdse documenten- en archiefbeheerder per beleidsdomein, die de plaatselijke archiefverantwoordelijken moet ondersteunen bij de toepassing van nieuwe beheersmethodes. “Voorts zullen we het vormingsaanbod uitbreiden”, vult Ilse Baert nog aan. “Naast de algemene opleidingen bij het Agentschap voor Overheidspersoneel zal de Coördinerende Archiefdienst specifieke vormingsprogramma’s organiseren, zoals rond digitale archivering.”

“Geen dementerende overheid worden”

Zeger Sioen, informatiebeheerder bij het Departement Mobiliteit en Openbare Werken, en coördinator van de digitale projecten archiefbeheer

“De tijd dat de post uitsluitend draaide om de bodes die met hun karretjes op de dienst langskwamen om briefwisseling af te geven of mee te nemen, is echt wel voorbij. Het was een heel formeel systeem, maar het zorgde wel voor een goed documentenbeheer. Tegenwoordig verwerken we een groot deel van onze correspondentie via e-mail, en daarvoor bestaan veel minder regels. De ambtenaar bewaart die documenten meestal willekeurig op de C- of H-schijf van zijn pc, of op een andere drager: cd-rom, dvd, memory stick ... Het gevaar is dat veel informatie na verloop van tijd verloren gaat door die willekeurige opslagmethode. We moeten echt opletten om geen dementerende overheid te worden, die niet meer weet wie, wanneer, welke beslissing heeft genomen.

De digitalisering van ons archief wordt dus geen eenvoudige oefening, maar wel een boeiende. Er is bijvoorbeeld heel de problematiek van de versleuteling (*de beveiliging met een unieke code, red.*) van de digitale handtekening. Daarvoor bestaat al een sluitend wettelijk kader. Maar hoe we dat het beste kunnen organiseren binnen de administratie, dat is een ander paar mouwen ...”

Pronkstuk gered

Een stukje maritiem erfgoed, zo kun je dit doek wel noemen. Het is het eerste van drie werken die in opdracht van een Antwerps aannemersbedrijf werden geschilderd door H. Sano. Het toont het sluizencomplex in Wijnegem dat bij de aanleg van het Albertkanaal (1930-1939) werd gebouwd om het hoogteverschil op het kanaal te overbruggen. Bijna fotografisch geeft Sano het huzarenwerk weer dat de bouw van het complex anno 1939 ongetwijfeld was.

Van een pronkplaats aan de muur bij de aannemer is het doek wellicht tientallen jaren in de kelder beland, opgerold en in het vuil. Het werd bij toeval ontdekt door Vlaamse ambtenaren en is nu in goede handen bij de collega's van het Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed (VIOE). Na een voorlopige restauratie zoekt men daar nu een plaatsje voor de robuuste werken van ruim 3 op 1,75 meter.

9

10

“Een goed gesprek met de baas”

De evaluatie- en planningsgesprekken zijn net achter de rug. Een jaar vol resultaatgerichte en persoonlijke doelstellingen kan weer starten. Drie getuigen blikken terug op hun evaluatiegesprek en Marcel Van Lerberge, coördinator van het evaluatiesysteem Ploeg bij het Agentschap voor Overheidspersoneel, commentarieert hun verhaal. En om het volgend jaar (nog) beter te doen, geven we u enkele evaluatietips.

Vincent Sennesael

“

Als niveau C voel ik me gelijk geëvalueerd als een niveau A”

Kimmy Janssens (23 jaar), al drie jaar medewerker bij de dienst Communicatie van de Vlaamse Landmaatschappij (niveau C)

“Eenmaal per jaar heb ik een evaluatie- en planningsgesprek met mijn diensthoofd. Hij zorgt voor de evaluatie van het voorbije jaar en stelt een lijstje op met doelstellingen voor het komende jaar. De jaardoelstellingen zelf werk ik in detail uit via doelstellingsformulieren. Daarin beschrijf ik het gewenste resultaat, de verschillende actiepunten, de randfactoren en de timing. Naast die jaardoelstellingen werken we ook mijn persoonlijke doelstellingen uit, zoals leren werken met het Outlookreserveringssysteem.

Het gesprek zelf verloopt vlot en open, al was ik de eerste keer wel wat zenuwachtig. Achteraf gezien was dat nergens voor nodig. Plotselinge verrassingen vrees ik niet, want ik heb tijdens het jaar veel contact met mijn diensthoofd. Op het einde van het gesprek vraagt hij mij ook altijd hoe hij als leidinggevende functioneert. En hij peilt elk jaar op het einde van de zomer of er iemand behoefte heeft aan een tussentijds functioneringsgesprek.

Of ik beter presteer dankzij de evaluatiecyclus? Zeker! De planning geeft me een goede leidraad voor het komende jaar. Zo weet ik perfect wat van me verwacht wordt. Het helpt mij ook om mezelf te verbeteren, om te groeien in mijn job. En ik vind dat het rechtvaardig verloopt: ik voel me als niveau C even goed en rechtvaardig geëvalueerd als een collega van niveau A.”

“

Ik werk met hart en ziel, ook zonder evaluatie”

Lieve Brys (46 jaar), hoofdmedewerker bij de afdeling Management en Netwerkondersteunende Diensten bij Syntra Vlaanderen (niveau C)

“Ik bereid mijn plannings- en evaluatiegesprek zelf altijd grondig voor. Het gesprek met mijn evaluator start klassiek, maar het wordt al snel een open dialoog. Ik begin met het overlopen van mijn zelf-evaluatie en stel mijn doelstellingen en planning voor. Daarna komen de competenties uit mijn functie-beschrijving aan bod. Als directiesecretaresse is discretie bijvoorbeeld een belangrijke competentie voor mij. Ook taken die ik het voorbije jaar extra op mij heb genomen of nieuwe ideeën komen dan op tafel.

Ik werk hier sinds 1991 en vroeger hadden we nog een formeel functioneringsgesprek, maar de laatste jaren gebeurt dat niet meer. Erg vind ik dat niet, want eigenlijk heb ik elke dag een functioneringsgesprek met mijn chef: hij geeft altijd aan hoe iets moet gebeuren. En hij weet goed waar ik mee bezig ben.

We hebben net een reorganisatie achter de rug en al onze plannings zijn daarop afgestemd. Iedereen moest vorig jaar een extra waardegebonden competentie kiezen om rond te werken. Ik heb gekozen voor samenwerken omdat ik het belangrijk vond - zeker na de reorganisatie - dat samenwerking en communicatie weer op kruissnelheid zouden komen.

Naast een beschrijvend verslag van de evaluatie krijg ik per evaluatiecriterium ook een eindbeoordeling op een schaal van ‘heel weinig’ tot ‘sterk’. Handig vind ik dat, want zo kan ik zien hoe ik van jaar tot jaar evolueer. Op zich leidt de evaluatiecyclus bij mij niet tot betere resultaten. Ik werk nu al met hart en ziel en zonder evaluatie zou dat zo blijven, daar ben ik zeker van.

Een schaduwzijde aan de evaluatie is misschien de functioneringstoelage, vind ik. Elk jaar ontstaat daarover een beetje wrevel. In de wandelgangen hoor je dan regelmatig: ‘waarom die wel en ik niet’. En, wordt iedereen wel op dezelfde manier geëvalueerd?”

“

Een evaluatiegesprek mag geen verrassingen opleveren”

Joris Elegeert (30 jaar), P&O-adviseur bij het Agentschap voor Overheidspersoneel (niveau A)

“Na een carrière van acht jaar bij Colruyt, startte ik in november 2007 als adviseur Personeel en Organisatie bij het Agentschap voor Overheidspersoneel. Van evaluator naar geëvalueerde, een beetje een vreemde stap. In mijn eerste werkweek heb ik samen met mijn leidinggevende een planning en een individueel ontwikkelplan opgemaakt. Dat ging er ongedwongen aan toe. ‘Wat ik graag zou doen’, was bijna zijn opener. Ik mocht zelf doelstellingen voorstellen en we bekeken samen hoe we die konden aanpassen in het ondernemingsplan van ons agentschap. Omdat ik hier nieuw ben, is mijn ontwikkelplan zo opgesteld dat ik de Vlaamse overheid en mijn vakgebied beter kan leren kennen.

Eigenlijk zie ik nauwelijks een verschil tussen de aanpak bij Colruyt en bij de Vlaamse overheid. Bij Colruyt werd er vaker geëvalueerd, tweemaal per jaar, maar in principe kan dat met ons systeem ook. Een evaluatiecyclus is er volgens mij vooral op gericht om mensen te motiveren en te laten evolueren. Om goed te kunnen werken, moeten mensen gelukkig zijn in hun job. De formaliteiten van de evaluatiecyclus zijn voor mij niet de essentie. Belangrijker vind ik dat mijn chef met mij bezig is. Hij moet weten wat ik doe, wat ik goed en minder goed kan en hij moet me coachen.

Een evaluatiegesprek mag vooral geen verrassingen opleveren. Bij Colruyt beschouwden we elk ontslag als een nederlaag. Tussen een evaluatiegesprek, een negatieve evaluatie en een ontslag liggen duizenden mogelijkheden om problemen te detecteren en mensen bij te sturen. Mijn basisfilosofie is dat iedereen die start in een job, supergemotiveerd is en erin wil vliegen. Als een chef merkt dat die prestaties na een tijdje achteruitgaan, dan moet hij proberen te achterhalen hoe dat komt. Bij Colruyt was er tijdens het evaluatiegesprek ook tijd om persoonlijke zaken te bespreken. Het is het ideale moment om als chef na te gaan of je werknemer nog gelukkig is, of er problemen zijn met collega's of in zijn privéleven. Ik hoop dat dat bij de Vlaamse overheid ook mogelijk is.”

“

Waar ik ook veel belang aan hecht, is de zelfevaluatie. Het is niet de bedoeling dat u uw evaluatie uitschrijft en dat uw chef die zomaar ondertekent”

Marcel Van Lerberge, coördinator van het evaluatiesysteem Ploeg bij het Agentschap voor Overheidspersoneel

Kenner geeft commentaar

“Ik vind deze getuigenissen mooi: drie verschillende entiteiten en drie keer een verschillende aanpak. Ik hoop dat ze dan ook inspirerend werken, want de evaluatiecyclus verloopt zeker niet overal even voorbeeldig. Misschien krijgen jullie zelfs kritiek op deze getuigenissen: ‘kom maar es bij mij kijken, ik heb zelfs geen planningsdocument!’

Ik ben blij om te zien dat de evaluatie- en functioneringsgesprekken bij deze collega's maar een onderdeel zijn van de volledige evaluatiecyclus. Zo moet het ook. Of entiteiten nu Ploeg gebruiken, of de 360°-methode of nog iets anders, de essentie is de managementcyclus: plannen - laten uitvoeren - opvolgen - evalueren - bijsturen. Het is een opwaartse spiraal van evalueren en voortdurend verbeteren, en dat proces speelt zich af tussen de formele gesprekken, dagelijks én op de werkvloer. Dat is voor mij de essentie, en niet de evaluatie op zich.

Blijkbaar vrezen deze drie collega's de uitkomst van hun evaluatiegesprekken ook niet. Integendeel zelfs, ze beschouwen het gesprek eerder als een moment van terugblikken. Dat ze in het begin zenuwachtig zijn, is normaal. Soms zit de stijl van de leidinggevende daar voor iets tussen. Maar zelfs dan. Als een autoritaire evaluator het evaluatiesysteem correct toepast, worden de medewerkers bijna zeker rechtvaardig geëvalueerd.”

Evaluatie in bad

“Meer dan ooit zie ik evaluatiesystemen als prestatimanagementsystemen die een alsmatigere rol moeten spelen in de uitvoering van het ondernemingsplan van een entiteit. Via een doelstellingencascade zal iedere werknemer zijn steentje bijdragen tot de uitvoering van dat plan. En daarop zal hij voornamelijk beoordeeld worden: wat en hoe heeft hij bijgedragen tot het ondernemingsplan dit jaar?”

“Waar ik ook veel belang aan hecht, is de zelfevaluatie. Het is niet de bedoeling dat u uw evaluatie uitschrijft en dat uw chef die zomaar ondertekent. Nee, u moet zich voorbereiden. Op officieel papier? Dat speelt geen rol. Het belangrijkste is dat u over uzelf en uw prestaties nadenkt en over wat u het voorbije jaar hebt gedaan. Doe dat desnoods als u in bad ligt op vrijdagavond.”

U vindt heel wat handige informatie, zoals veelgestelde vragen, tips én ervaringen van uw collega's op www2.vlaanderen.be/personelsbeleid/ploeg.

Zo overleeft u uw volgende evaluatiegesprek

Uw planning- en functioneringsgesprek is intussen achter de rug. Maar Herman Geenen van adviesbureau Schouten en Nelissen geeft u alvast enkele tips om uw volgende evaluatiegesprek zonder kleerscheuren door te komen. Onze tip? Bewaar ze bij uw planningsdocument zodat u ze op het juiste moment nog eens kunt bovenhalen.

10 tips voor chefs

Doen!

- ✓ Bereid alle evaluatie-, plannings-, functionerings- en opvolgesprekken goed voor.
- ✓ Overloop tijdens het jaar de doelstellingen van al uw medewerkers.
- ✓ Vraag feedback over uw manier van leidinggeven, vooral aan uw eigen medewerkers.
- ✓ Wees duidelijk en concreet. Durf te zeggen wat u wilt zeggen.
- ✓ Zoom in op de ontwikkeling van uw medewerkers en op het verbeteren van hun competenties.

Niet doen!

- ✗ Kies niet voor de gemakkelijkste oplossing, door bijvoorbeeld via een beurtrol prestatiebeloningen toe te kennen.
- ✗ Beperk de evaluatiecyclus niet tot één ‘verplicht’ gesprek per jaar.
- ✗ Beoordeel niet de persoonlijkheid van uw medewerker, wel zijn gedrag in werksituaties en zijn resultaten.
- ✗ Neem geen wraak op de medewerker die het u moeilijk gemaakt heeft.
- ✗ Voer geen monoloog.

10 tips voor medewerkers

Doen!

- ✓ Denk mee na over uw ontwikkeling, ook buiten de grenzen van uw huidige functie.
- ✓ Onderhandel over uw doelstellingen en de middelen die u daarvoor nodig hebt. Zorg dat het geheel van uw afspraken haalbaar is.
- ✓ Beschouw feedback als een kans om te leren.
- ✓ Durf door te vragen naar de juiste toedracht van een opmerking van uw chef.
- ✓ Zorg dat het gesprek in goede omstandigheden plaatsvindt. Zorg voor voldoende tijd en een geschikte plaats. Neem geen genoegen met half werk.

Niet doen!

- ✗ Stel u niet passief op.
- ✗ Ga nooit helemaal onvoorbereid naar het gesprek.
- ✗ Staar u niet blind op één negatief punt.
- ✗ Wees niet bang om uw chef - die het al zo druk heeft - te storen met vragen over uw functioneren.
- ✗ Beschouw feedback niet als afbrekende kritiek.

**Wim Van de Kerckhove,
controleur bij De Lijn**

"De meeste reizigers zijn blij om een controleur te zien"

"Goeiemorgen, kunt u uw vervoerbewijs of uw abonnement en uw identiteitsbewijs tonen, alstublieft?" Controleur Wim Van de Kerckhove (34) stapt elke dag in zo'n 25 bussen en trams van De Lijn met steeds dezelfde vraag. Hij gaat na of de reizigers wel een geldig vervoerbewijs hebben, en maakt een proces-verbaal op als dat niet het geval is. 13 pendelde een dag mee en ontdekte dat een controleur heel wat meer moet doen dan boetes uitschrijven alleen.

Maarten De Gendt

Profiel

Opleiding: hoger secundair onderwijs (of vier jaar dienstanciënniteit) + opleiding veiligheidsagent via Selor + interne opleiding

Loon: ongeveer 1400 euro netto per maand

Werkuren: afwisselend een late shift, een namiddagshift, en twee vroege shifts. Soms ook nachtschifts of flexibele inzetbaarheid bij speciale gebeurtenissen.

Er staat nog een koude wind wanneer we om halfzes 's ochtends aan de halte van de stelplaats in Gentbrugge op de eerste bus wachten. Vandaag is Wim op stap met zijn collega's Pascal Bouqué, Glenn Deprins en Ivan Beeckmans. Glenn en Ivan zijn nieuw in de job en volgen deze week hun ervaren collega's om al doende de kneepjes van het vak te leren. "Vandaag doen we drie tramlijnen aan en een vijftal buslijnen in Gent", leest Wim van zijn planning af. "De volgorde en timing mogen we zelf bepalen, want je kunt onmogelijk voorspellen waar en wanneer we problemen zullen tegenkomen."

We stappen achtereenvolgens in bus 28, tram 4 en tram 22. Zo vroeg op de dag rijdt er nog maar een handvol mensen mee. De controle verloopt dan ook erg vlot en alle reizigers blijken in orde te zijn. Maar als we iets na zessen aan de halte Rozemarijnbrug weer overstappen op tram 4, ontdekt Wim achter in de tram een jong koppelje zonder geldig vervoerbewijs. "Ze hebben wel een kaartje gekocht aan de verkoopautomaat, maar zijn vergeten het af te stempelen bij het opstapen", legt Wim uit. Hij stempelt het kaartje zelf af en geeft het koppel een brochure mee met alle regels. "De dienst Administratieve Boetes zal later, op basis van mijn verslag, bepalen of ze een boete krijgen", geeft hij nog mee.

Woordje Duits

Het volgende halfuur pendelen we heen en weer in de tram tussen het Sint-Pietersstation en het Universitair Ziekenhuis. Aan de halte Krijgslaan merkt Wim op dat de tekst op het haltebord niet meer leesbaar is. Hij noteert

dat om later op de dag door te geven aan het Centraal Exploitatiebureau. Intussen heeft een jonge man een probleem aan de verkoopautomaat, die zijn muntstukje niet wil aanvaarden. De controleurs schieten onmiddellijk te hulp. Ze ruilen het muntstuk van de man voor een ander muntstuk, en nu werkt de automaat wel. “Wij helpen de mensen graag, ook als ze geen Nederlands begrijpen”, zegt Wim. “Voor deze man mocht ik mijn beste Duits nog eens bovenhalen.”

In de volgende tram maakt Wim een praatje met twee passagiers. “Zo tonen wij dat we steeds bereikbaar zijn. Ik behandel onze reizigers zoals ik zelf behandeld zou willen worden. Ik leg ze ook altijd duidelijk uit waarom we een proces-verbaal opmaken en hoe ze kunnen reageren of beroep aantekenen.”

Kopstoot

Dat merken we als hij even later een vrouw treft van wie het abonnement al enkele dagen vervallen is. Ondanks de excuses van de vrouw moet Wim toch een proces-verbaal opmaken. Ook de vrouw krijgt een informatiebrochure mee, en bedankt Wim voor de duidelijke toelichting. “In 99 procent van de gevallen bedanken de reizigers ons op het einde van het gesprek”, glimlacht Wim.

Amper één minuut later komen we het overige procent tegen. De controleurs vragen een man zonder vervoerbewijs of identiteitsbewijs om in de tram te blijven zitten

tot ze via de dispatching zijn naam en adres hebben kunnen controleren. De man begint te roepen, maakt de controleurs uit voor smeurlappen en dreigt ermee een kopstoot te geven. Maar de deuren van de tram blijven gesloten. De explosieve situatie lijkt helemaal te escaleren als de man zijn sporttas op de grond werpt en Wim een uitdagend duwtje geeft. Maar de controleurs blijven rustig en gaan niet in op de provocaties. Ze blijven op de man inpraten: “Rustig blijven, mijnheer. U zult nog even moeten wachten.”

Na zeven zenuwlopende minuten horen we via de walkietalkie dat de identiteit van de man klopt. Hij krijgt een kopie van het proces-verbaal mee en stapt met veel misbaar de tram uit. “We krijgen helaas bijna dagelijks met verbale agressie te maken”, zucht Wim. “We hebben allemaal een opleiding gehad over hoe we het best met agressie kunnen omgaan. Gelukkig komt het meestal niet tot fysiek geweld. Zolang ze blijven praten, gaan ze niet over tot daden, is mijn ervaring. In de voorbije zes jaar als controleur heb ik één keer een bokslag gekregen. Vier dagen heb ik toen thuis gezeten om te herstellen.”

Verkeerd geparkeerd

Het is kwart over zeven als we via de dispatching vernemen dat er enkele auto's fout geparkeerd staan aan de halte Brugsepoortstraat. We springen in bus 65, die ons in minder dan een kwartier ter plekke

brengt. Er staan inderdaad drie wagens pal op de halteplaats. Een erg gevaarlijke situatie, verklaart Wim: “De bus moet op een drukke doorgangsweg halt houden en reizigers moeten op- en afstappen op het fietspad in plaats van op het voetpad. Iemand die slecht te been is, zou bijvoorbeeld kunnen struikelen of iets breken bij het afstappen. Daarom steken we een proces-verbaal achter de ruitenwissers en roepen we de sleepdienst op om deze wagens weg te takelen.”

Omdat het spitsuur intussen begonnen is, duurt het even voor de takelwagen arriveert. Na een kwartier komt een man met onzekere passen uit een café op de hoek gewandeld. Aan de bushalte maakt hij rechtsomkeer en gaat het café weer binnen. Daarna komen enkele andere cafégangers buiten, die in de wagens stappen. De controleurs spreken hen aan om de situatie uit te leggen, maar zonder een woord te zeggen rijden de drie cafégangers weg. “Nu zal hun wagen niet weggesleept worden,” vertelt Wim, “maar ze zullen sowieso een boete krijgen en de kosten voor de oproep van de takelwagen moeten betalen. Wij blijven hier staan tot de sleepdienst arriveert, om de nummerplaten door te geven.”

Terwijl we wachten, wijst Wim me op de volgeladen trams van lijn 4, die aan de overkant voorbijrijden. “Een jaar geleden heb ik twee dagen lang tellingen gedaan op die lijn. Hoeveel reizigers er aan elke halte

05:30 Wim en collega's Ivan, Pascal en Glenn wachten op de eerste bus van de dag.

07:30 Drie wagens staan fout geparkeerd aan een bushalte. Wim stelt een proces-verbaal op en laat de takelwagen komen om de auto's weg te slepen.

08:40 Wim en Glenn controleren de identiteitsgegevens van een jonge moeder zonder vervoerbewijs of identiteitsbewijs op zak. De dispatching kan haar identiteitsgegevens ook niet terugvinden. Als de politie erbij wordt gehaald, blijkt dat het om een vergissing gaat.

op- en afstappen, hoe lang de tram over zijn traject doet ... De oude trams bleken in de spitsuren overvol te zitten en daardoor veel te traag te vorderen. Sinds die telling rijden er ook lange hermelijntrams op lijn 4 en is het aantal voertuigen sterk verhoogd. Het geeft voldoening als je zo het resultaat van je eigen werk kunt zien."

Wachten op politie

Nog een kwartiertje later stappen we zelf weer in de tram. We vinden nog verschillende reizigers zonder vervoerbewijs of identiteitsbewijs op zak, waaronder een jonge moeder met een peuter op de schoot. De identiteitsgegevens die ze opgeeft, lijken niet te kloppen volgens de dispatching. "Het kan om een vergissing gaan, een foutje in de schrijfwijze van hun naam bijvoorbeeld. Toch moeten we de politie erbij halen. Die heeft immers veel meer bevoegdheden om iemands identiteit te controleren", verklaart Wim. Eén halte verder stapt een dromerig tienermeisje op zonder vervoerbewijs of identiteitsbewijs. Ook haar gegevens kan de dispatching niet terugvinden. We rijden verder tot de Korenmarkt, waar we samen met de twee meisjes in het dienstlokaal wachten tot de politie arriveert.

Uiteindelijk constateert de politie dat de beide reizigers toch in orde zijn. Het ging inderdaad om een vergissing in hun identiteitsgegevens. Omdat de peuter en het

tienermeisje intussen op school moeten zijn, brengen de agenten hen terug met de politiewagen. "Als de politie dat niet zou doen, zou ik hen zelf begeleiden naar hun bestemming. Dat doe ik altijd als er kinderen bij zijn. Mijn verklaring aan de schooldirecteur kan de jongeren misschien strafwerk besparen", lacht Wim.

Paniek

Tegen halftien sporen de controleurs terug naar de stelplaats voor hun lunchpauze. Tijdens het eten werken ze alvast een deel van hun administratie bij. Na de pauze springen we van de ene lijn op de andere in Gentbrugge, tot we weer in tram 21 richting centrum zitten. Een vader met een zwaar beladen kinderwagen maakt zich druk omdat hij, naar eigen zeggen, niet voldoende tijd heeft gekregen om zijn kaartje te zoeken. "Ik wil geen boete krijgen!" roept hij. Een klas schoolkinderen volgt het spannende spektakel met grote ogen en vraagt honderd keer aan de leerkracht "waarom die meneer kwaad wordt".

Uiteindelijk kunnen Wim en zijn collega's de man tot bedaren brengen. "Dat zie je wel vaker," vertelt Wim, "mensen die in paniek slaan als ze aan het bedrag van de boete denken. De boetes zijn niet mis, natuurlijk, van 75 tot 500 euro. Omdat je nooit zeker weet bij wie de stoppen kunnen doorslaan, moeten we honderd procent op onze col-

lega's kunnen rekenen. Tijdens de controles houden we elkaar voortdurend in het oog, zodat we onmiddellijk kunnen bijspringen als we een mogelijk probleem zien."

Aan de halte Bernard Spaelaan stappen we over op bus 65. Wim maakt een kort praatje met de chauffeur. "Dat is ook een van onze taken: de chauffeurs coachen en hulp aanbieden. Ze kunnen steeds bij ons terecht met praktische problemen of gewoon als ze iets kwijt willen. En wij helpen ook met het invullen van papieren, bijvoorbeeld als ze in een ongeval betrokken raken."

Eindelijk controle

Even later, in bus 14, bedankt een wat oudere vrouw Wim en zijn collega's uitgebreid omdat ze eindelijk eens een controle meemaakt in die bus. "De meeste mensen zijn blij om ons te zien", vertelt Wim nadien. "Ze hebben dan het gevoel dat ze hun vervoerbewijs niet voor niets hebben gekocht. Eigenlijk zijn de controles niet eens het belangrijkste, maar wel het feit dat we aanwezig zijn. Dat verhoogt het veiligheidsgevoel in de trams en bussen. En het werkt preventief: mensen zijn sneller geneigd om te betalen als ze ons zien en ze veroorzaken minder snel overlast. Zo wordt een tram- of busrit aangenamer voor iedereen", besluit Wim.

09:40 Tijdens de lunch werken Wim en zijn collega's al een deel van hun administratie bij.

10:30 De verkoopautomaat aan de halte Arsenaal blijkt niet te werken. Wim seint dat onmiddellijk door aan de dispatching. "Ze moeten de automaat zo snel mogelijk komen herstellen, anders kunnen de mensen geen kaartje kopen."

11:20 Een vrouw is tevreden dat ze eindelijk eens controleurs ziet. Ze vertelt Wim dat op deze lijn soms een onbeschofte man meereist die het zijn medereizigers lastig maakt.

12:05 Terug aan de stelplaats is het tijd voor de administratie: alle papieren invullen, een verslag opmaken van de bijzondere gebeurtenissen, de defecten aan de haltes melden ... Om halfeen zit de taak erop voor vandaag.

Antwerpen: “Grootste Vlaamse stad, meeste Vlaamse ambtenaren”

In onze reeks ‘Waar wonen wij?’ zijn we via de uitstekende treinverbinding van Denderleeuw (zie vorig nummer) in Antwerpen beland. Daar wonen 2455 Vlaamse ambtenaren, goed voor 0,91 % van de actieve bevolking. En die Antwerpse ambtenaren werken voornamelijk dicht bij huis. Niet verbazingwekkend als u weet hoeveel Vlaamse overheidsdiensten er in Antwerpen te vinden zijn: de provinciale afdeling Binnenlands Bestuur, De Lijn, de VDAB, Flanders Investment & Trade, het Vlaams Agentschap Ondernemen, de Vlaamse Participatiemaatschappij, buitendiensten van de afdeling Preventie- en Verwijzersbeleid, van de afdeling Toezicht Volksgezondheid, Kind & Gezin, het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, het KMSKA, de Bloso-inspectiedienst, de Inspectie Werk en Sociale Economie ...

Filip De Maesschalck

“We zijn nu eenmaal de grootste Vlaamse stad”, beaamt burgemeester Patrick Janssens, “en hier werken uiteraard heel veel mensen, dus ook veel Vlaamse ambtenaren. Antwerpen heeft daarenboven veel te bieden aan wie ‘stedelijk’ wil wonen en werken. Het is een redelijk compacte stad, waar de afstanden doenbaar zijn en toch is het ook een stad met internationale professionele uitstraling. ’t Stad heeft bovendien als grote troef de verbeterde mobiliteit dankzij de verlenging van de tramlijnen en de uitbouw

van het openbaar vervoer. Het verbaast me dan ook niet dat veel Antwerpse Vlaamse ambtenaren dicht bij huis werken. Ten eerste is er genoeg lokale tewerkstelling bij de Vlaamse overheid en ten tweede wil niet iedereen het fileleed naar Brussel trotseren. En als ik mag afgaan op het feit dat er Antwerpenaars bij komen, gaat het imago van de stad er alleen maar op vooruit. En daar draagt iedereen toe bij, ook de vele Vlaamse ambtenaren.”

Siegfried Vanlshout woont in Borgerhout en werkt in Gent (Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen (AGIV))

Niet getrouwd met Antwerpen

“Mij zou je met geen stokken naar Brussel krijgen”, beweert Lodewijk Verrezen, adjunct van de directeur bij het Agentschap voor Binnenlands Bestuur waar hij zich bezighoudt met het toezicht op gemeenten en OCMW’s. “Brussel is een koude, onbekende stad en nu woon ik op 100 meter van mijn werk in de aangename buurt van het Provinciehuis. Daarmee zeg ik niet dat ik me Antwerpenaar voel hé, want ik ben afkomstig van Olmen bij Mol. Na mijn pensioen - en da’s niet zo lang meer - verhuis ik trouwens naar Oostende, dat staat vast. Maar Antwerpen is een belangrijke stad, de slagader van België, zeg maar. Ik heb er altijd bewust voor gekozen om dicht bij mijn werk te wonen zodat ik fileleed en treinvertragingen kan vermijden.” Zijn vrouw, Maria Schoofs, werkt op hetzelfde adres. “We hebben elkaar trouwens bij de overheid leren kennen op een nieuwjaarsreceptie.”

ANTWERPEN

- Oppervlakte: 204,51 km²
- Inwoners: 465.596
- Bevolkingsdichtheid: 2256 inwoners per km²
- Mannen: 49,10 %
- Vrouwen: 50,90 %
- Leeftijd: 0-19 jaar: 22 %
20-64 jaar: 59 %
65 jaar en ouder: 19 %
- Districten: Antwerpen, Berendrecht-Zandvliet-Lillo, Berchem, Borgerhout, Deurne, Ekeren, Hoboken, Merksem, Wilrijk

“Tegen de tijd dat dit artikel verschijnt, ben ik helaas Vlaams ambtenaar af”, vertelt Joke Van Dyck van het Departement Bestuurszaken. “Ik ben een alleenstaande moeder met kind die in Berchem woont en de nieuwe treinregeling maakt het mij onmogelijk om in Brussel te werken én tijdig mijn kind van en naar school te brengen. Ik heb nu werk dichterbij huis gevonden bij de Stad Antwerpen, dus ik blijf wel ambtenaar.” Antwerpen als stad kan ze wel waarderen, “maar het is Gent niet. Ik woon pas sinds 2006 in Berchem om dichterbij mijn familie te zijn, maar het gemoedelijke karakter van de Arteveldestad mis ik wel. Het is hier trouwens veel onveiliger voor fietsers. Het negatieve imago van Antwerpen is echter fel overdreven, vind ik. Als je de mensen hier wat beter leert kennen, valt het wel mee.”

Die absurde treinregeling, daar kan Reka Roshanth van meespreken. “Ik woon in Deurne en ga eerst met de tram naar het station om daarna naar Brussel te sporen. Dat lukt de ene dag al beter dan de andere.” Reka werkt op de boekhouding van het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media in Brussel. “Als ik morgen voor dezelfde dienst in Antwerpen zou kunnen werken, dan zeg ik ja. Gelukkig is er sprake van Anders Werken hier op het departement waardoor ik misschien een aantal dagen in de week zou kunnen thuiswerken. We zien wel. Een job buiten de overheid dichterbij

huis zie ik ook wel zitten, maar dan moet de functie mij wel heel erg aantrekken.” Reka heeft altijd in Antwerpen gewoond en vindt het “een aangename, culturele stad. Ik heb dat hele imago-probleem altijd positief bekeken.”

Blijven plakken

“Ik woon exact 1,6 kilometer van mijn werk”, weet Dirk Belmans, CAD-tekenaar bij het Agentschap Wegen en Verkeer in het Anna Bijnsgebouw. “Ik weet het zo precies omdat ik het heb moeten uitrekenen voor mijn fietsvergoeding. In vijf minuten sta ik dus op mijn werk! Oorspronkelijk ben ik afkomstig van Herentals, maar ik vind Antwerpen een hele leuke, bruisende stad en ben er op mijn twintigste blijven plakken.” Ook voor het werk kiest hij resoluut voor Antwerpen. “Als alleenstaande vader met kind zou ik het niet zien zitten om alle dagen tussen Borgerhout en Brussel te pendelen. Nu kan ik alles beter organiseren.” Voor zijn werk maakt hij onder meer voorontwerpen van de heraanleg van de Antwerpse Leien. “Spijtig dat we enkel gewestwegen mogen uittekenen,” lacht hij, “anders had ik toch een aantal gevaarlijke Antwerpse verkeersassen hertekend. Want fietsen door Antwerpen, ook al is het maar twee kilometer, daar mogen ze voor mijn part een gevarenpremie aan koppelen ...”

In 2004 verhuisde het Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen (AGIV) van Brussel naar Gent, maar Siegfried Vanlischout uit Borgerhout heeft zich dat nog niet beklagd. “Integendeel, ik ben dankzij de nieuwe treinregeling dagelijks een halfuur minder onderweg dan vroeger.” Voor het AGIV werkt hij mee aan systemen die het inwinnen van informatie voor hun verschillende databestanden moet vergemakkelijken. “Enkel voor een job met een vergelijkbare inhoud en even goede arbeidsvoorwaarden zou ik het overwegen om dichterbij huis te werken. Maar dat is dus helemaal niet aan de orde. Trouwens: Gent is waar ik graag werk, maar Antwerpen is waar ik graag woon.”

Volgende keer: Voeren.

10 tips

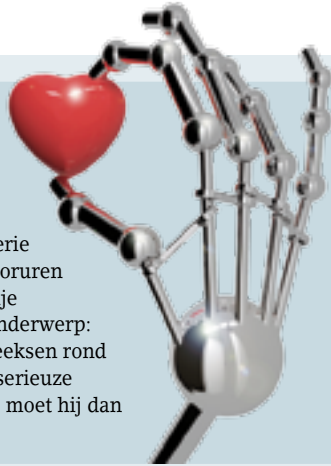
voor een optimale groepsfeer

- 1. Ga samen lunchen, sporten, na het werk een glaasje drinken ...** Groepsactiviteiten stimuleren het groepsgevoel. En u praat gegarandeerd eens over iets anders dan over het werk.
- 2. Laat ruimte voor humor op de werkvloer.** Niets dat meer ontspant dan gelach.
- 3. Praat.** Open communicatie tussen collega's schept duidelijkheid. Zo vermijdt u misverstanden die de sfeer zouden kunnen verpesten.
- 4. Organiseer geregeld een team-buildingsactiviteit.** Teambuilding geeft de collega's de kans om elkaar buiten de bedrijfsmuren te leren kennen.
- 5. Complimenteer elkaar.** Als iemand iets goed doet, mag dat hardop gezegd worden.
- 6. Wilt u iets vragen of iets bespreken met uw collega's, stap binnen in hun bureau.** Mailen of telefoneren creëert meer afstand.
- 7. Geef nieuwe medewerkers een rondleiding en stel hen aan iedereen voor.** Zo worden ze snel in de groep opgenomen.
- 8. Breng iedereen op de hoogte van veranderingen en beslissingen.** Zo krijgt iedereen het gevoel betrokken te zijn.
- 9. Ken elkaars professionele achtergrond.** Verschillende opleidingen, verschillende stijlen, verschillende aanpakken. Zo weet u voor welke vraag u bij wie terecht kunt.
- 10. Een goede groepsfeer begint bij uzelf.** Onvoorwaardelijke collegialiteit is de basis van alles.

Robotliefde in Japan

Een Japanse ambtenaar van het Ministerie van Landbouw schreef tijdens de kantooruren niet minder dan 260 artikels voor de vrije internetencyclopedie Wikipedia over zijn favoriete onderwerp: Gundam. Dat is een van de langstlopende animatiereeksen rond speelgoedrobotten in Japan. Onze collega kreeg een serieuze uitbrander omdat hij zijn werk verwaarloosde ... Wat moet hij dan wel doen om ontslagen te worden, vragen wij ons af.

Geen massages meer voor Australische ambtenaren?

'Schaamteloze verspilling', zo noemde de woordvoerder van het Australische Ministerie van Financiën de 120.000 euro die ambtenaren hebben gespendeerd aan massages. Een officieel besluit om de privileges af te schaffen, valt vermoedelijk binnenkort, want de nieuwe regering is van plan flink te snoeien in de overheidsuitgaven.

Britse blunders

Nadat de Britse belastingdienst eerder al heeft moeten toegeven een aantal cd-roms met de namen en bankrekeningnummers van zo'n 25 miljoen landgenoten te zijn verloren, is het opnieuw raak. Deze keer bekende minister van Transport Ruth Kelly dat de gegevens van ruim drie miljoen aspirant-automobilisten verdwenen zijn. Een hard-drive met daarop naam en (mail)adres van kandidaten voor het theorie-examen en de gegevens van zo'n 7500 voertuigen en de eigenaars ervan is 'verloren gelegd'. De Britse politie heeft dan weer moeten toegeven dat ze vertrouwelijke informatie over een aantal gedetineerden per vergissing naar een private firma heeft gestuurd.

Wikipedia-verbod in Nederland

De 30.000 Nederlandse ambtenaren die onder het Ministerie van Justitie vallen, mogen niet meer naar Wikipedia surfen. Het verbod is ingesteld omdat ze onder de werktijd 'rare dingen' schrijven in de internetencyclopedie. Het gaat dan vooral om 'grappige' veranderingen in serieuze artikels. Zo werd in het artikel over de vermoorde filmmaker Theo Van Gogh vermeld dat die "met zijn geslachtsdeel uit zijn broek" over straat fietste voor hij werd vermoord. Het ministerie stelt een intern onderzoek in. Naar de grappenmakers, niet naar het geslachtsdeel.

Rijksbreed logo in Nederland

Minister-president Balkenende stelde eind vorig jaar het nieuwe logo van de rijksoverheid voor. Het gaat om een sobere stilerings van het rijkswapen. Alle ministeries zullen dat beeldmerk voortaan gebruiken. Het nieuwe logo moet zorgen voor een beter herkenbare rijksoverheid. Bovendien moet het leiden tot een besparing van 5 miljoen euro. De invoering van het nieuwe logo betekent echter niet dat het ongebruikte briefpapier en de visitekaartjes worden weggegooid. Dat moet eerst mooi opgebruikt worden. Zo kennen we onze noorderburen weer!

Imagoprobleem voor Nederlandse ambtenaren

Ambtenaren? Die zijn lui, links en geldverkwistend, als we de vooroordelen moeten geloven. Onzin, beweren de auteurs Martijn van der Kooij en Dirk Van Harten in hun boek 'Lui, links en lak aan de burger'. "De ambtenarij is geen aparte kaste die is losgezogen van de samenleving, met een hele andere politieke voorkeur. Het is een feit dat conservatieven en liberalen zo weinig mogelijk overheidsbemoedigen willen, maar dat betekent niet dat mensen die bij de overheid werken, links zijn." Eens een ambtenaar, altijd een ambtenaar, is ook zo een vooroordeel. Waarom wordt zo iets nooit gezegd over iemand die een leven lang bij dezelfde baas in het bedrijfsleven heeft gewerkt? En ook nog: ze zijn met te veel, vergaderen de hele dag, gooien met geld, verschuilen zich achter regels, doen aan vriendsjespolitiek, hebben te veel macht en werken nooit op vrijdagmiddag. "Dat beeld is te veel opgeklopt", menen de auteurs. "De ambtenaar is niet populair en staat zowel van links als rechts onder druk." Dat het ambtenarenkorps zich soms bezondigt aan financiële verkwisting is volgens de directeur van de Rekenkamer Rotterdam wel deels waar. "Dat lage kostenbewustzijn zit ingebakken in grote organisaties en bureaucratieën, vooral omdat bij de overheid niet winst- maar budgetgestuurd wordt gewerkt." En socioloog Wilbert Van Vree bevestigt het beeld dat bij overheidsdiensten te veel rituele vergaderingen plaatsvinden. Alvast twee agendapunten voor onze volgende vergadering.

Keniaanse maîtrese bijna first lady

De Keniaanse first lady heeft een ambtenaar een klap om de oren gegeven omdat hij haar voorstelde met de naam van de maîtrese van haar man, president Kibaki. De politie verplichtte cameralui en fotografen opnames en foto's van het incident te vernietigen. Honderden hoge omes, onder wie de president en diplomaten, hoorden tot hun verbijstering hoe Lucy Kibaki werd voorgesteld als 'first lady Mama Lucy Wambui', de naam van de presidentiële maîtrese. Onze dienst Protocol is alvast op de hoogte gebracht om een dergelijke kaakslag te vermijden.

Chinese ambtenaar organiseert te uitbundige begrafenis

Een hoge ambtenaar in China is ontslagen omdat hij een uitgebreide begrafenisceremonie voor zijn moeder had georganiseerd. En dat was strijdig met de partijregels over integriteit en zelfdiscipline. De man, een directeur bij de politie in de provincie Guangdong, had een koffietafel voor duizend mensen besteld, een podium van twintig meter hoog laten bouwen en een muziekensemble ingehuurd. En dat was een beetje overdreven volgens de Communistische Partij. Iedereen uit zijn verdriet op een andere manier ...

Nederlandse ICT-sprookjes

Onrealistische politieke ambities, behoefte aan snelle oplossingen voor complexe problemen en een gebrek aan kennis over de mogelijkheden zijn de redenen van het mislukken van ICT-projecten bij de Nederlandse overheid. Dat was het harde verdict van de Algemene Rekenkamer, de belangrijkste controleur van de Nederlandse overheid. "De projecten zijn vaak te complex en ambitieus, waardoor de balans tussen ambitie, beschikbare tijd, mensen en middelen zoek raakt", zegt de Rekenkamer nog. De uitkering van zorgtoeslagen door de Belastingdienst, de voorraadadministratie bij het leger, automatiseringsprojecten bij de politie: allemaal ICT-toepassingen die met een sisser zijn afgelopen. "Het misplaatste ICT-enthousiasme zorgt er bij hoge ambtenaren en politici voor dat ze het als een wondermiddel zien om problemen op te lossen. Daardoor overschatten ze technische mogelijkheden en onderschatten ze wat het kost aan tijd, geld en mankracht." De conclusie is dat politici te weinig nadenken over de uitvoerbaarheid van hun plannen. Maar wie gaat hen dat vertellen?

Het bureau van ...

Eric Dekker (53) is coördinator Ouderenbeleid bij het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en geeft zo mee inhoud aan het ouderenbeleid in Vlaanderen. Eric doet aan anders werken in het Brusselse Ellipsgebouw en werkt maximaal twee dagen per week structureel thuis.

"Anders werken vraagt meer zelforganisatie, vooral voor het bewaren van documentatie", vindt Eric. "Ik hield vroeger heel veel bij: studies, verslagen van studiedagen, krantenartikels ... die ik allemaal min of meer geordend verzamelde in archiefkasten. Nu staat die documentatie thuis. Sinds twee jaar werk ik meer conceptueel en minder met concrete dossiers. Bijgevolg heb ik hier nauwelijks archiefruimte nodig."

De overgang - zo'n anderhalf jaar geleden - van een klassiek bureau naar anders werken is voor Eric vlot verlopen. "Ik ben van nature iemand die zich makkelijk aan nieuwe situaties aanpast. Ik hou wel van het cleandeskprincipe waarbij je je bureau iedere avond leeg achterlaat en ik ben ook blij dat anders werken op onze verdieping zo consequent is doorgevoerd." Zo eet er 's middags niemand aan zijn bureau en worden Eric en zijn collega's niet gestimuleerd om hun werkplek een persoonlijke toets te geven. "Het enige persoonlijke is het bureaublad van mijn computer", glimlacht hij. "Ik moet wel vaak in een cockpit (een afgesloten

werkruimte voor één persoon, red.) plaatsnemen. Als je zoals ik 's ochtends na negen uur aankomt, zijn de andere werkplekken al ingenomen. Dat is jammer, want een open werkplek delen heeft heel wat voordelen: je vraagt sneller uitleg aan collega's en zo leer je veel van elkaar."

"Ik moet wel toegeven dat ik erg geniet van de afwisseling tussen het design ingerichte Ellipsgebouw en de huiselijke sfeer van mijn bureau thuis. De rust in mijn kelderverdieping is heel aangenaam", gaat Eric verder. Hij heeft van zijn bureau thuis helemaal 'zijn' plek gemaakt, met felgekleurde muren, kunstwerken en culturele affiches als decoratie en een oude zetel binnen handbereik. "Het is niet zo dat ik sommige werkjes opspaar om thuis geconcentreerd te kunnen afwerken, maar ik probeer het huis wel altijd voor mij alleen te hebben als ik telewerk. Mijn werkdagen zijn dan heel gestructureerd, met een duidelijke voor- en namiddag en weinig afleiding en pauzes. In Brussel staan de contacten met collega's meer voorop", besluit Eric.

Eric Dekker, thuis en in het Ellipsgebouw: "In Brussel staan de contacten met de collega's meer voorop."

Prijkt er op uw bureau een schattige foto, een bizar kunstwerk of een ander mooi aandenken? Een antieke affiche, een gouden beker of een mooie plant? Wat maakt uw bureau uniek? Laat het ons weten via dertien@vlaanderen.be!

WIN

Een boeken-
en cd-bon-
ter
waarde van
30 euro!

Mag u fout Nederlands gebruiken?

Hoe creatief mag u omgaan met het Nederlands? Is correct taalgebruik altijd en overal nodig in de overheid, of mag u al eens een kromme uitdrukking gebruiken in uw e-mails, brieven en telefoontjes?

Petra Goovaerts

Voor de wettelijke voorschriften moeten we teruggaan in de tijd: een decreet uit 1972 bepaalt dat 'alle Nederlandstalige stukken van openbare instellingen de officiële schrijfwijze moeten gebruiken'. Het normenkader voor de Vlaamse overheidscommunicatie heeft in 2006 de puntjes op de 'i' gezet: 'De overheid communiceert in hedendaags Algemeen Nederlands'. "Van een ambtenaar wordt verwacht dat hij Standaardnederlands gebruikt; dat is het Nederlands dat algemeen bruikbaar is in alle belangrijke sectoren van het openbare leven, zoals het bestuur, de administratie, de rechtspraak, het onderwijs en de media", verduidelijkt Dirk Caluwé van de dienst Taaladvies. Als u de krant opent of naar het radio- of televisiejournaal luistert, weet u meteen welk Nederlands u het beste kunt schrijven en spreken.

Maar niet iedereen spreekt zo correct als Martine Tanghe. Wat gebeurt er als ambtenaren fout Nederlands gebruiken? De Vlaamse overheid heeft geen taaladviseur zoals Ruud Hendrickx die bij de VRT het taalgebruik van zijn collega's op de voet volgt en corrigeert. Wel is er de dienst Taaladvies waar u terecht kunt met al uw taalvragen. De taalcollega's bemannen de Taaltelefoon en kijken als u dat wilt uw regelgevende teksten, brieven, formulieren, folders en brochures na. "Vaak halen we er niet alleen de fouten uit, maar herschrijven we ook stukken. Teksten zijn soms zo chaotisch opgesteld dat we wel met een schone lei moeten beginnen", vertelt Kristien Spillebeen van Taaladvies. En wat met de fouten die ze her en der opmerken, in folders of reclamecampagnes van de Vlaamse overheid? "Het is niet onze taak om te zeggen wat kan en wat niet, maar sommige fouten zijn zo flagrant dat we ze toch moeten signaleren."

Ge zijt nen engel

'Bang van vuilbakken?' en 'Ge zijt nen engel': het zijn twee campagnes - van de OVAM tegen zwerfvuil en van De Lijn tegen sociaal gedrag op bus en tram - die bij taalkundigen alvast de wenkbrauwen doen fronsen door het gebruik van dialect. "We hebben geadviseerd om er vuilnisbak van te maken, iets wat perfect begrijpelijk is voor iedereen en taalkundig wel correct, maar de spotjes liepen toen al", vertelt Dirk Caluwé.

Hoe ver gaan de inspanningen om fouten te weren uit folders en brochures? Een kleine rondvraag leert dat publicaties grondig worden nagekeken, soms door een interne taaladviseur, zoals bij Kind en Gezin. Maar: "In elke brochure verschijnt wel een fout, al was het maar een tikfout", erkennen de entiteiten die we gecontacteerd hebben grootmoedig.

En wat met mondeling taalgebruik met klanten, zoals met de reizigers van De Lijn? "Onze chauffeurs moeten juist en verstaanbaar praten, wat uiteraard nog iets anders is dan perfect Nederlands spreken. Taalgebruik valt bij ons onder de noemer correct omgaan met klanten", aldus woordvoerder Tom Van De Vreken.

Ambtenarees op de loer

Ligt de burger eigenlijk wakker van het niet-altijd-voorbeeldige taalgebruik van ambtenaren? "De taal op zich is zeker geen structurele klacht", aldus Vlaams ombudsman a.i. Johan Nootens. "Het gebeurt wel geregeld dat we diensten adviseren om een brief te herschrijven. Zo was de brief die de burgers in 2006 kregen over de eengemaakte waterfactuur niet duidelijk of expliciet genoeg. Dat komt jammer genoeg wel vaker voor: een brief die zo onduidelijk is dat het haast niet anders kan dan dat die verkeerd wordt begrepen." Of hoe het ambtenarees altijd op de loer ligt.

✂ Contacteer de collega's van de dienst Taaladvies via 02 553 56 51 of via taaladvies@vlaanderen.be. Voor de Taaltelefoon belt u naar 078 15 20 25, surfen kan naar www.taaltelefoon.be en taaladvies.net. Daar vindt u massa's taaltips en handige links naar andere taalwebsites.

"We hebben geadviseerd om er vuilnisbak van te maken", zegt Dirk Caluwé.

TAALTIP

Is de volgende zin correct: Eens de gegevens bezorgd zijn, gaat de procedure van start?

Nee, *eens* wordt in deze zin gebruikt als voegwoord om een bijzin in te leiden, maar dat gebruik is niet voor alle taalgebruikers aanvaardbaar. Ook de zin *Eens dat de gegevens bezorgd zijn, gaat de procedure van start* is geen standaardtaal. U kunt *eens (dat)* in de bovenstaande zin het best vervangen door het voegwoord *zodra* of *als*. De zin luidt dan: *Zodra / Als de gegevens bezorgd zijn, gaat de procedure van start*. Houd er rekening mee dat ook de combinatie van *zodra* geen standaardtaal is.

Daarnaast komen de voegwoorden *wanneer* en *eenmaal* voor: *Wanneer / Eenmaal de gegevens bezorgd zijn, gaat de procedure van start*. Het gebruik van deze formelere voegwoorden is niet aan te raden, ook niet in geschreven taal. De voegwoorden *zodra* en *als* zijn veel gewoner.

✂ **Tip** Abonneer u op het e-zine Taalink via www.taaltelefoon.be. Stel uw taalvragen aan de Taaltelefoon op 078 15 20 25.

Waar eet ...

Jos Van Rillaer, administrateur-generaal van het agentschap Kunsten en Erfgoed.
Hij woont en werkt in Brussel.

- **Waar eet u op een doordeweekse werkdag?** Op kantoor.
- **Wat is uw favoriete broodje?** Een broodje martino.
- **Met welk gerecht/restaurant verrast u buitenlandse gasten het liefst?** De Belgisch-Franse keuken doet het altijd goed.
- **Waar eet u als u iets te vieren hebt?** In een goede brasserie zoals Aux Armes de Bruxelles of Les Brasseries Georges. Als het gastronomisch mag zijn, dan schuif ik graag aan tafel bij Comme Chez Soi of Sea Grill. Buiten Brussel zijn De Schone van boskoop in Boechout of De Jonkman in St.-Kruis-Brugge lekkere adressen.
- **Waar eet u als u uw medewerkers of vrienden wilt trakteren?** Dan graag bij een 'gewone' Italiaan zoals L'Intermezzo of Pizzeria Mirante, bij een Aziaat zoals Ajiyo-

shi of bij de betere Italiaan, Bocconi of Senza Nome bijvoorbeeld.

- **Een geheim adresje? Een eetgelegenheid die voor u een aangename verrassing was?** La Paix tegenover het slachthuis van Anderlecht. De aloude klassiekers van de Belgische vleeskeuken worden er met een snijfje Franse flair absolute aanraders.
- **Wat is uw favoriete gerecht? En waar eet u het gewoonlijk?** Geef mij dan maar spaghetti a la puttanesca in L'Intermezzo.
- **In welk restaurant zou u zelf eens getrakteerd willen worden?** In Oud Sluis in het Nederlandse Sluis, met Sergio Herman - wellicht de beste kok van het land - achter de kookpotten.
- **Als u zelf aan het fornuis staat, wat maakt u dan klaar?** Simpele en lekkere dingen zoals stoemp met saucissen.

- **Aux Armes de Bruxelles**, Beenhouwersstraat 13, 1000 Brussel, tel. 02 511 55 50, www.armebrux.be
- **Les Brasseries Georges**, Winston Churchilllaan 259, 1180 Ukkel, tel. 02 347 21 00, www.brasseriesgeorges.be
- **Comme Chez Soi**, Rouppeplein 23, 1000 Brussel, tel. 02 512 29 21, www.commechezsoi.be
- **Sea Grill**, SAS-Hotel, Wolvengracht 47, 1000 Brussel, tel. 02 217 92 25
- **De Schone van boskoop**, Appelkant 10, 2530 Boechout, tel. 03 454 19 31, www.deschonevanboskoop.be
- **De Jonkman**, Maalsesteenweg 438, 8310 St.-Kruis-Brugge, tel. 050 36 07 67, www.ronniejonkman.be
- **L'Intermezzo**, Prinsenstraat 16, 1000 Brussel, tel. 02 218 03 11
- **Pizzeria Mirante**, Plattestein 13, 1000 Brussel, tel. 02 511 15 80
- **Ajiyoshi**, Steenkaai 32, 1000 Brussel, tel. 02 502 02 98
- **Bocconi**, Amigostraat 1, 1000 Brussel, tel. 02 547 47 15, www.ristorantebocconi.com
- **Senza Nome**, Koninklijke Sint-Mariastraat 22, 1030 Brussel, tel. 02 223 16 17, www.senzanome.be
- **Brasserie La Paix**, Ropsy-Chaudronstraat 49, 1070 Anderlecht, tel. 02 523 09 58
- **Oud Sluis**, Beestenmarkt 2, 4524 EA Sluis, tel. 0031 (0) 117 46 12 69, www.oudsluis.nl

Zo kookt ...

Geerte Spruyt verzorgt het secretariaat van de dienst Logistiek en van de preventieadviseur bij de OVAM.

"Twee keer per maand krijg ik de kans om mijn hobby uit te oefenen op het werk. Dan bereid ik immers de warme maaltijd voor de directie van de OVAM. Deze ossenhaas stroganoff wordt erg gesmaakt door mijn gezin. Het was trouwens ook het gerecht dat ik heb klaargeemaakt tijdens de eindproef van mijn opleiding in de hotelschool van Brugge."

*Ossenhaas
stroganoff*
4 porties

Zo gaat u te werk:

Bak het in blokjes gesneden vlees in de boter. Kruid het vlees met paprika, cayennepeper en zout en flambeer met wodka. Neem het vlees uit de pan en houd het warm. Doe eventueel nog een beetje boter bij het braadvocht en laat er de fijngesnipperde sjalotjes en champignons in garen. Voeg dan de look, de augurken en het sap van het warmgehouden vlees toe. Daarna volgen de room, een scheutje ketchup en tot slot de in dubbelsteentjes gesneden ontvelde en ontpitte tomaten. Proef van de saus en voeg indien nodig nog wat kruiden en ketchup bij. Meng het vlees met de saus. Werk af met fijngesnipperde peterselie en dien op met frietjes of kroketjes. Smakelijk!

Dit hebt u nodig voor de bereiding:

• ossenhaas (filet pur) (± 300 gram per persoon) • 2 à 3 sjalotten • 2 tomaten • 4 augurken (op azijn), fijngesnipperd • wodka • boter • peterselie • look • 1 bakje champignons (500 gram) • ½ liter room • ketchup • cayennepeper • paprika • zout • fijngesnipperde peterselie

WIN

Een aankoopcheque van 20 euro voor hoeveproducten!

Hebt u zelf een superlekker recept waarvan u uw collega's mee wilt laten genieten? Bezorg het aan de redactie, samen met een foto van uzelf achter het fornuis! Dan maakt u kans op een cheque van 20 euro voor hoeveproducten, geschonken door VLAM.

www.hoeveproducten.be

Wilt u een collega uitzwaaien? Gaat een van uw collega's voor u tot het uiterste? Of wilt u iemand om een andere reden bedanken? Dan is dit uw kans. Laat uw collega weten waarom hij zoveel voor u betekent!

Dat doen alvast deze collega's:

Anja Verwilghen van
Toerisme Vlaanderen
zet haar collega

Helga Van Muylders

in de bloemetjes

"Ik ben sinds oktober vorig jaar in zwangerschapsverlof en mocht in december 2007 twee zoontjes verwelkomen. Begin juni ga ik opnieuw aan de slag bij Toerisme Vlaanderen. Mijn collega Helga Van Muylders neemt al die tijd mijn werk over en ondertussen heeft ze al vele watertjes moeten doorzwemmen. Petje af! Helga, een dikke merci en tot gauw!"

Christel Francken en Ingrid Hermans
zetten in naam van alle collega's van
het Wegendistrict Brecht van de af-
deling Wegen en Verkeer Antwerpen
hun collega

Jacqueline Feyt

in de bloemetjes

"Zo'n 30 jaar geleden ... kwam ze bij ons terecht op het Wegendistrict in Brecht. Ze zou het wel 'overleven' 't was maar voor 'even', en nu komt de dag eraan dat ze eindelijk met pensioen mag gaan! Boekhouding, facturen, bestellingen en personeel in al die jaren was niets haar te veel. Steeds was ze onze steun en toeverlaat en stond ze iedereen bij met raad en daad. Maar elk eind is een nieuw begin, dus vlieg er nu maar eens goed in. Jacqueline, succes ... het gaat je goed en geniet van al het moois dat nu nog komen moet!"

Sarah Berckmoes en Kelly
Woumans van het Departement
Ruimtelijke Ordening, Woon-
beleid en Onroerend Erfgoed
geven een bloemetje
aan hun collega

Hendrik Smeesters

"Hendrik is het zonnetje in huis op de negende verdieping van het Phoenixgebouw! Hij werkt al meer dan veertig jaar voor de overheid en verdient het echt om in de bloemetjes te worden gezet: Hendrik is collegiaal, altijd bereid om te helpen en een echte sfeermaker! Voor zijn fratsen is niemand veilig; vooral nieuwe collega's moeten op hun hoede zijn als hij in de buurt is. Hendrik, als jij er niet bent, is het heel wat stiller op onze verdieping!"

Andy Dufoer geeft in naam van
alle collega's van de afdeling
Meetnetten en Onderzoek van
de Vlaamse Milieumaatschappij
in Oostende een bloemetje aan
zijn collega

Jaak Moens

"Na 18 jaar trouwe dienst zwaaien we onze vrolijke collega Jaak uit. Hij gaf al de kennis die hij als monsternemer heeft opgebouwd, door aan ons, de jongere generatie. Procedures leerde hem niet, hij was gewoon het ideale voorbeeld van perfectie. Geen route was hem te zwaar. Regen en wind, bittere kou, sneeuw en ijzel: Jaak bleef altijd optimistisch. Naast de passie voor zijn job had hij nog een andere hobby: voetbalclub Cercle Brugge. Met zijn Cerclelied zorgde hij altijd voor een vrolijke noot. Hij was onze steun en toeverlaat en stond altijd voor iedereen klaar, onze 'papa' Jaak. We zullen je missen, Jaak!"

Helga Willems geeft in naam van alle collega's van de afdeling Economisch Ondersteuningsbeleid van het Agentschap Economie een bloemetje aan haar collega

Jean-Louis Midré

"Kent u hem, de onzichtbare medewerker? Iemand die dagelijks in stilte en opgewekt zijn werk doet, correct, zonder veel poeha of blabla? Iemand die je niet mist, tenzij hij er niet is? Zo iemand is Jean-Louis, de bode van het Agentschap Economie. Als er iemand zich heeft moeten aanpassen aan de nieuwe werkomgeving in het Ellipsgebouw, dan is het Jean-Louis wel. Geen in-uitbakjes meer, medewerkers die op de verdieping circuleren ... Op Jean-Louis kunnen we altijd rekenen en we maken dan ook graag tijd voor een babbel. Hij is immers de netwerker bij uitstek. Jean-Louis, je verdient het om eens in de bloemetjes te worden gezet!"

Ulrik Van den Bergh zet in naam van alle collega's van de afdeling Communicatie en van het Contactpunt Vlaamse Infolijn van het Departement Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid in Brussel zijn collega

Jeannine Van Den Broeck

in de bloemetjes

"Al vele jaren geven Jeannine en haar collega Claudine onze bureaus een ferme poetsbeurt. Zowel 'klein' als 'groot' onderhoud vindt op regelmatige basis plaats tot ieders tevredenheid. Kenmerkend daarbij zijn hun goede luim, optimisme en levenslust. Velen kijken

's morgens dan ook uit naar hun pauzemoment, beter bekend als 'het plezant kwartiertje'. Daarbij is Jeannines schaterlach niet alleen van ver te horen, hij werkt ook bijzonder aanstekelijk. De laatste tijd was het opvallend stil op de afdeling. Door een heelkundige ingreep moesten we Jeannine noodgedwongen missen. Voor het puike werk, haar optimisme en haar collegialiteit heeft ze haar ruiker bloemen meer dan verdiend. Jeannine, we wensen je een spoedig herstel!"

Mieke Van Den Bulcke en Marc De Spiegeleire van de VDAB in Gent zetten hun collega

Veerle Polet

in de bloemetjes

"Toen ik iets meer dan drie jaar geleden vanuit een andere locatie van de VDAB naar Gent kwam, was Vee (want zo noemen we haar) de eerste die me opving op die chaotische en voor mij heel emotionele eerste dag", vertelt Mieke. "Vanaf toen klikte het meteen. Eigenlijk zijn we drie paar handen op één buik. In die drie jaar hebben Vee, Marc en ik heel wat afgelachen. Tot op 5 november 2007 ... Toen besliste de directie om enkele mensen te herlokaliseren.

Ons Vee was daar jammer genoeg één van en zij verhuisde naar de werkwinkel in Evergem. Haar vertrek zorgde uiteraard voor het nodige verdriet en de bijbehorende traantjes. Marc en ik bleven een beetje verweesd achter, we missen haar nog iedere dag. Maar Vee en ik zien elkaar minstens een keer per week, want ze is niet alleen een supercollega, maar ook mijn beste maatje. Bedankt Vee!"

CADEAU

Stuur een mooi boeket naar uw collega!

Wilt u een collega in de bloemetjes zetten? Stuur dan uw nominatie met een paar woordjes uitleg en een leuke foto van uw collega naar dertien@vlaanderen.be.
Wij zorgen voor een mooie ruiker!

Bij het begin van de lente brengt 13 u een selectie uit het uitgebreide aanbod van culturele activiteiten, georganiseerd of ondersteund door de Vlaamse overheid. Voor een uitgebreidere kalender kunt u terecht op de adressen en de links op pagina 42. Zin in meer? Op www.cultuurweb.be vindt u een nog grotere greep uit het cultuuraanbod in Vlaanderen.

DOORLOPEND

Dans: 'Zeitung' (Rosas creatie 2008) choreografie van Anne Teresa De Keersmaeker in Kaaithheater, Brussel van 6 tot 15.03, in Concertgebouw, Brugge op 16.04 en in CC, Hasselt op 18.04

Evenementen: Interdisciplinair kunstenproject **'Ziek. Tussen lichaam en geest'**, met een tentoonstelling, concerten, wandelingen ... een samenwerking tussen STAM/Gent, museum Dr. Guislain en Bijloke Muziekcentrum op verschillende locaties tot 27.04 (info: www.erfgoedcelgent.be en www.tussenlichaamengeest.be) *** **'Bozarsundays. Good Morning'**, familiedagen voor ouders en kinderen van 3 tot 10 jaar op 9 en 30.03 en op 13 en 27.04; **'Bozarsundays. Good Afternoon'**, familiedagen voor gezinnen met oudere kinderen op 02.03 en 13.04; **'Bozarplusdays'**, senioren-dag op 02.03 in Paleis voor Schone Kunsten, Brussel *** **'Magnifieke magnolia's'**, wandeling (aan de kassa ontvangt u de wandelbrochure) in de Nationale Plantentuin van België in Meise van 21.03 tot 30.04 (info: www.br.fgov.be)

Tentoonstellingen: **'Dreams of the sublime and nowhere'**, geïnspireerd door de IJslandse natuur in Paleis voor Schone Kunsten, Brussel van 27.02 tot 25.04 *** **'Water Vocal - Endangered II'**, video- en geluidsinstallatie met watervallen op transparante doeken. De bezoeker beïnvloedt het

Michaël Borremans, Sad Girl, olieverf op hardboard, glas, hout, enamel, stof, 2000, S.M.A.K. Gent (tot 27.04 te zien in Expo 'Ziek. Tussen lichaam en geest' in Gent)

geluid van de watervallen door te bewegen in Paleis voor Schone Kunsten, Brussel van 27.02 tot 27.04 *** **'Dat verrassend land: Wallonië'** in Paleis voor Schone Kunsten, Brussel nog tot 18.05 *** **'Overall theater'**, schilder Paul Klee zag de wereld als een groot schouwtoneel in Paleis voor Schone Kunsten, Brussel van 01.03 tot 11.05 *** **'Jan Cox, een kunstenaarsprofiel'** in KMSKA, Antwerpen van 15.03 tot 15.06 *** **'De watersnip en andere weidevogels'** in Bezoekerscentrum De Watersnip, Koersel-Beringen van 01.04 tot 01.07 elke dag van 13 tot 17 u.

Theater: 'In de Meidoorn', speelse vertellingen over onvoorwaardelijke liefde door Bronks (vanaf 6 jaar) in Pathé Palace, Brussel van 15 tot 18.03

en op diverse locaties van 21.03 tot 29.04 (info: www.bronks.be)

MAART

Evenementen: **'Midweekwandering door bos en heide'**, de gids laat u kennismaken met het leven op de heide, afspraak in het Vlaams Bezoekerscentrum De Watersnip in Koersel-Beringen op 06.03 om 14 u. *** **'The sons of Navarone & Dj Guy Broeckhove'**, café dansant / bluegrass in het café van Vooruit, Gent op 09.03 om 20 u. *** **'Uitgelezen'**, Fien Sabbe commentarieert samen met vier panelleden drie recente boeken in de balzaal van Vooruit, Gent op 18.03 om 20 u. *** **'De oogst van het winterseizoen'**, live boekenprogramma met Kurt Van Eeghem als gastheer in Passa Porta, Brussel op 25.03 om 20 u. *** **'Peter Paul Rubens'**, rondleiding voor blinden en slechtzienden in KMSKA, Antwerpen op 26.03 om 15 u. *** **'Wakker worden'** vakantieteller voor kinderen van 6 tot 12 jaar in De Vroente, Kalmthout op 26.03 van 10 tot 16 u.

Muziek: **'N'Faly Kouate'**, lokale folkroostpop door Urban Trad & Ialma in AB, Brussel op 02.03 om 15 u. *** **Joe Jackson** in AB, Brussel op 05.03 om 20 u. *** **Arid**, laatavondshow in Vooruit, Gent op 05.03 om 22 u. *** **'Olla Vogala'** met Soetkin Baptist in AB, Brussel op 06.03 om 22 u. *** **'Herweghe buigt zich over Beethoven, Brahms en Schubert'** door

deFilharmonie in Paleis voor Schone Kunsten, Brussel op 06.03 om 20 u. en in Koningin Elisabethzaal, Antwerpen op 09.03 om 11 u. *** **Peter Hertmans Quartet**, zeven optredens op zeven verschillende locaties tussen 6 en 22.03 (info: www.jazzlabseries.be) *** **'Matthäus-Passion'** van J.S. Bach door Al Ayre Espagnol in Paleis voor Schone Kunsten, Brussel op 10.03 om 19.30 u. *** **Gorki** brengt een perfecte mix van nieuw en oud werk in Vooruit, Gent op 21.03 om 22 u. *** **Melingo**, een bohemien uit Buenos Aires brengt tango en milonga in ABFlex, Brussel op 27.03 om 22 u.

Opera: 'Dialogues des Carmélites' van Francis Poulenc over waargebeurde feiten van de kloostergemeenschappen ten tijde van de Franse Revolutie in Vlaamse Opera, Antwerpen op 8, 11, 14, 19 en 22.03 om 19.30 u. en op 16.03 om 15 u. *** **'Maria PasCalles'** door Pascale Platel samen met sopraan Heather Hunter (vanaf 10 jaar) in Vlaamse Opera, Gent op 08.03 om 20.30 u. en op 09.03 om 15 u.

Tentoonstellingen: 'NOA', door architecten An Fontaine, Jitse Van den Berg en Philippe Vierin in deSingel, Antwerpen tot 22.03 *** **'Als balsem op de wonde'**, Pasen in Museum Mayer van den Bergh, Antwerpen van 18.03 tot 06.04

Theater: 'Tien geboden - deel 1' door NTG en Wunderbaum in NTGent schouwburg van 5 tot 15.03 en daarna op verschillende locaties (info: www.ntgent.be) *** **'Le Dindon - het kind**

137
keer gratis
cultuur!

5x2 kaartjes voor Il Fondamento en het Vlaams Radio Koor in BOZAR

Paul Dombrecht houdt ervan om met zijn ensemble Il Fondamento nieuwe paden te betreden. Zo staat tijdens dit concert in het Paleis voor Schone Kunsten de grote, wat miskende Boheemse componist Jan Dismas Zelenka centraal. Uit zijn overvloedige liturgische muziek brengen Il Fondamento en het Vlaams Radio Koor onder meer een Requiem van rond 1731, waarin strenge polyfone koorfuga's worden doorspekt met kleurrijke harmonieën.

Voor het concert op woensdag 9 april om 20 uur geeft BOZAR MUSIC 5 duokaartjes weg. Stuur uiterlijk op vrijdag 28 maart een e-mail met vermelding van uw naam, adres, telefoonnummer en entiteit en met als onderwerp **'wedstrijd BOZAR'** naar dertien@vlaanderen.be. Vijf winnaars worden uitgeloot en kunnen de avond zelf aan de vip-persdesk hun kaartjes afhalen.

www.bozar.be en 02 507 84 44

Il Fondamento
Foto: Mirjam Devriendt

25x2 kaartjes voor Broodje Brussel

Hebt u tijdens uw lunchpauze trek in meer dan alleen een broodje smos? Dat treft, want ook in maart en april kunt u kiezen uit het gevarieerde aanbod van Broodje Brussel-activiteiten.

Wie wil rondneuzen achter de schermen van De Munt krijgt daar twee keer de kans toe (op 26 maart en 30 april). Rudy Aernoudt brengt een voordracht met als titel 'Brussel, het kind van de rekening' (op 8 april).

Ook theaterliefhebbers worden op hun wenken bediend. In 'Mevrouw Appelfeld' brengen Antje De Boeck en Chris Lomme (op 15 april) een poëtische voorstelling over tijd en geschiedenis, ouder worden en vergankelijkheid, moeders en kinderen.

Met 'Nachtlied' brengt Theater Zuidpool (op 29 april) een schijnbaar alledaags verhaal over een man en een vrouw in de laatste twaalf uur van hun relatie.

We geven 25 keer 2 vrijkaarten weg. Waag uw kans en stuur uiterlijk op vrijdag 14 maart een e-mail naar dertien@vlaanderen.be met vermelding van uw naam, adres, telefoonnummer en entiteit en met als onderwerp **'wedstrijd Broodje Brussel'**.

www.broodjebrussel.be

van de rekening', komedie door De Roovers in KVS, Brussel op 20, 21 en 22.03 om 20 u. *** **'Mightysociety 5'** door Eric De Voedt over jong zijn in 2008 in Monty, Antwerpen op 20, 21 en 22.03 om 20 u. en in Beursschouwburg, Brussel op 26, 27 om 19.30 u. en op 28.03 om 19 u.

APRIL

Dans: 'Bouge B', maak kennis met jonge choreografen: welke betekenis heeft dans vandaag? in deSingel, Antwerpen van 9 tot 12.04 om 20 u. *** **'De week van Faustin Linyekula en zijn dansers'**, een week lang nodigt hij collega-artisten van allerlei slag uit in KVS, Brussel van 22 tot en met 25.04

Evenementen: 'Paasatelier: Groen!' voor kinderen tussen 5 en 12 jaar in KMSKA, Antwerpen op 1, 3 en 04.04 *** **'Uitgelezen'**, Fien Sabbe commentarieert samen met vier panelleden drie recente boeken in de balzaal

'Paasatelier: Groen!' (op 1, 3 en 04.04 in KMSKA, Antwerpen)

van Vooruit, Gent op 15.04 om 20 u. *** **'Opendeurdag in De Vroente'**, opening toeristisch seizoen - prettige doe-activiteiten rond 'Wakker worden' in De Vroente, Kalmthout op 27.04 van 10 tot 17 u.

'Sabin Todorov Trio' (vanaf 02.04 op verschillende locaties)

Muziek: Sabin Todorov Trio, jazz geïnspireerd door typische Balkanritmes, 9 optredens op 9 verschillende locaties tussen 2 en 29.04 (info: www.jazzlabseries.be) *** **Vlaamse Reuzen**: de zussen van het **Simoens trio** (viool, cello en piano) brengen Haydn, Novak, Smetana in Handelsbeurs Concertzaal, Gent op 04.04 om 20.15 u. *** **Bettye Lavette**, soul uit Detroit in AB, Brussel op 08.04 om 20 u. *** **Lalalover** in AB, Brussel op 08.04 om 22 u. *** **'Beethovens Vioolconcerto'** door Jolente De Maeyer, samen met deFilharmonie in CC, Hasselt op 19.04 om 20 u., in De Roma, Borgerhout

op 20.04 om 20.30 u. en in Koningin Elisabethzaal, Antwerpen op 26.04 om 15 u. (info: www.defilharmonie.be) *** **'Frank Boeijen 36.9 C (Tour 2008)'** in Vooruit, Gent op 20.04 om 20 u. *** **KT Tunstall** in AB, Brussel op 22.04 om 20 u. *** **'Helden, de Finale!'** een overweldigende creatie van **De Nieuwe Snaar** in AB, Brussel op 25, 26 om 20 u. en op 27.04 om 16 u. *** **'Flamencofestival'** met Compás de Utrera, Javier en José Antonio Conde en Paco Peña & ensemble a Compás in deSingel, Antwerpen op 27.04 vanaf 15 u.

Opera: 'La Sonnambula' van Vincenzo Bellini in Vlaamse Opera, Gent op 22 en 29.04 om 20 u. en in Koningin Elisabethzaal, Antwerpen op 24 en 27.04 om 20 u.

Theater: 'De Rouwdouwers' door Pascale Platel en Jan Sobrie (vanaf 7 jaar) op diverse locaties vanaf 30.03 tot 14.04 (info: www.bronks.be) *** **'Iemand van ons'**, een geestige tirade over politiek, liefde en onze intiemste gedachten door Tristero i.s.m. KC nOna (Mechelen) in Kaaitheaterstudio's, Brussel op 3, 4 en 05.04 om 20.30 u. *** **'De versie Claus'**, het leven van de schrijver getrouwd gebracht in een veelstemmige monoloog door Josse De Pauw in Bourlaschouwburg, Antwerpen van 3 tot 26.04 (info: www.toneelhuis.be) *** **'Of/Niet'**, **'Poque-lin'** **'Lucia smelt'** en **'Het was zonder twijfel een ongeluk'**, gedurende twee weken vier STAN-repertoires in NTGent schouwburg van 3 tot 12.04

'Later is te laat' (op 06.04 in PSK, Brussel)
Foto: Joep Lennarts

*** **'Later is te laat'** door Theater Artemis, productie Bronks (vanaf 4 jaar) in Paleis voor Schone Kunsten, Brussel op 06.04 om 15 u. *** **'De Schreeuw van Ensor'**, monoloog door Bert Van-nieuwenhuyse met aansluitend een bezoek aan de Ensorzaal in KMSKA, Antwerpen van 8 tot 20.04 (info: www.kmska.be) *** **'Literaire avond rond Hugo Claus'** door Behoud de Begeerte en Het Toneelhuis in Bourlaschouwburg, Antwerpen op 13.04 om 20 u. *** **'Mevrouw Appelfeld'** door theater Malpertuis (met Antje De Boeck en Chris Lomme), in het kader van de cyclus 'Theater op de middag' in Paleis voor Schone Kunsten, Brussel op 15.04 om 12.40 u. (info: www.bozar.be) *** **'Satijn en witte wijn'**, gespeeld door acht kinderen uit het Theateratelier van Kopergieterij (vanaf 9 jaar) in Paleis voor Schone Kunsten, Brussel op 20.04 om 15 u.

5x2 kaartjes voor Jools Holland and his Rhythm & Blues Orchestra in de AB

De kleine Jools Holland kon als 8-jarige al vlot overweg met de piano. Als prille vijftiger geeft hij nu met zijn Rhythm & Blues Orchestra 100 concerten per jaar in het Verenigd Koninkrijk en de rest van Europa. BBC-kijkers kennen hem ongetwijfeld van zijn tv-show 'Later ... with Jools'. Op zaterdag 5 april strijken Jools en zijn band neer in de Brusselse AB voor een bruisend concert barstensvol ambiance onder het motto 'enjoy yourself, it's later than you think'.

13 mag 5 keer 2 vrijkaarten wegschenken voor dit concert. Mail uiterlijk op vrijdag 21 maart naar dertien@vlaanderen.be met vermelding van uw naam, adres, telefoonnummer en entiteit en met als onderwerp **'wedstrijd Jools Holland'**. Wie weet, kunt u wel gratis naar die onweerstaanbare 'Saturday Night'!

www.abconcerts.be en 02 548 24 24

5x2 kaartjes voor expo Guillaume Bijl in het S.M.A.K.

Al 30 jaar verkent de Belgische kunstenaar Guillaume Bijl de grenzen tussen kunst en maatschappelijke werkelijkheid. Hij put inspiratie uit de dagelijkse realiteit, rukt ze uit haar alledaagse context en plaatst ze in een onverwachte opstelling. Daardoor verandert ook de rol van de toeschouwer: hij participeert niet langer, maar observeert aan de zijlijn. De tentoonstelling in het Stedelijk Museum voor Actuele Kunst in Gent zal bestaan uit oud en nieuw werk van Bijl.

We geven 5 keer 2 kaartjes weg voor die tentoonstelling die van 5 april tot en met 31 augustus loopt in het S.M.A.K. Mail uiterlijk op vrijdag 28 maart naar dertien@vlaanderen.be met vermelding van uw naam, adres, telefoonnummer en entiteit en met als onderwerp **'wedstrijd S.M.A.K.'**

www.smak.be en 09 240 76 64

15 kaartjes voor expo 'Santhal Family' in het MuHKA

Santhal Family, een werk van de revolutionaire Indiase kunstenaar Ramkinkar Baij uit 1938, is het uitgangspunt van een tentoonstelling in het MuHKA. Het wordt beschouwd als de eerste publieke, modernistische sculptuur van India. Baij drukte er zijn zorg om de sociale realiteit aan de onderkant van de maatschappij mee uit. De sculptuur verbeeldt een familie uit de stam van de Santhal, migranten die met hun hele hebben en houden naar een nieuwe werkplek trekken. De sculptuur zelf is niet in de tentoonstelling opgenomen, maar de ideeën die ermee verbonden zijn, komen in het werk van andere Indiase kunstenaars naar voren.

Mail uiterlijk op vrijdag 14 maart naar dertien@vlaanderen.be met vermelding van uw naam, adres, telefoonnummer, entiteit en met als onderwerp **'wedstrijd MuHKA'**. U maakt dan kans op een van de 15 kaartjes voor die expo die nog tot en met 4 mei in het MuHKA in Antwerpen te zien is.

www.muhka.be en 03 260 99 99

Erfgoeddag speurt in de toekomst

De Erfgoeddag op zondag 13 april neemt met het thema 'Wordt verwacht' de toekomst als uitgangspunt. Het verhaal en de toekomstverwachtingen van 'nieuwe' Belgen, uitvinders en uitvindingen, getuigenissen over Expo '58, toekomstverwachtingen in religies (de hemel, de hel, het vagevuur), sciencefictionfilms ... het zijn maar enkele voorbeelden uit de enorme erfgoedschatkamer die aan bod zullen komen. Soms wordt het thema ook letterlijk ingevuld: ontdek hoe duivenmelkers hun duiven opwachten of hoe men in bunkers en forten op de vijand wachtte. Tussen 10 en 18 uur kunt u zo'n 800 activiteiten in Vlaanderen en Brussel gratis bezoeken. De toekomst zag er nog nooit zo interessant uit!

➡ www.erfgoeddag.be of de programmabrochure die u kunt aanvragen via 1700

WIN
Win 10
fotoboeken
Alden
Biesen

Hugo Schafranski en Urbain Schrijvers gunnen ons in hun fotoboek 'Alden Biesen Anders Bekeken' een eigen kijk op de prachtige gebouwen van de Landcommanderij Alden Biesen in Bilzen. We mogen 10 exemplaren wegschenken onder alle fotominnende lezers van 13. Mail uiterlijk op vrijdag 28 maart naar dertien@vlaanderen.be met vermelding van uw naam, adres, telefoonnummer, entiteit en met als onderwerp 'wedstrijd fotoboek' en met wat geluk is uw boekenkast weer een aanwinst rijker!

Adressen en links

- AB, Brussel: tel. 02 548 24 24 en www.abconcerts.be
- Alden Biesen, Bilzen: tel. 089 51 93 93 en www.alden-biesen.be
- Beursschouwburg, Brussel: tel. 02 550 03 50 en www.beursschouwburg.be
- Bronks, Brussel: tel. 02 219 99 21 en www.bronks.be
- Brukselbinnenste buiten, Brussel: tel. 02 218 38 78 en www.brukselbinnenste buiten.be
- CC, Hasselt: tel. 011 22 99 33 en cchasselt.firstserved.net/ccha
- Concertgebouw, Brugge: tel. 050 47 69 99 en www.concertgebouw.be
- De Bijloke, Gent: tel. 09 233 68 78 en www.debijloke.be
- De Vroente, Kalmthout: tel. 03 620 18 30 en www.devroente.be
- De Watersnip, Koersel-Beringen: tel. 011 45 01 91 en www.dewatersnip.be
- deFilharmonie, Antwerpen: tel. 03 213 54 20 en www.defilharmonie.be
- deSingel, Antwerpen: tel. 03 248 28 28 en www.desingel.be
- Handelsbeurs Concertzaal, Gent: tel. 09 265 91 60 en www.handelsbeurs.be
- Het Toneelhuis, Antwerpen: tel. 03 224 88 00 en www.toneelhuis.be
- JazzLab Series, diverse locaties: www.jazzlabseries.be
- Kaaitheater, Brussel: tel. 02 201 59 59 en www.kaaitheater.be
- KMSKA, Antwerpen: tel. 03 238 78 09 en www.kmska.be
- Kunstencentrum Begeerte, Antwerpen: tel. 03 272 40 41 en www.debegeerte.be
- Kunstencentrum nOna, Mechelen: tel. 015 20 37 80 en www.nona.be
- KVS, Brussel: tel. 02 210 11 12 en www.kvs.be
- Monty, Antwerpen: tel. 03 238 91 81 en www.monty.be
- MuHKA, Antwerpen: tel. 03 260 99 99 en www.muhka.be
- Museum Dr. Guislain, Gent: tel. 09 216 35 95 en www.museumdrguislain.be
- Museum Mayer van den Bergh, Antwerpen: tel. 03 232 42 37 en www.museum.antwerpen.be/mayervandenbergh
- Nationale Plantentuin van België, Meise: tel. 02 260 09 20 en www.brfgov.be
- NTG, Gent: tel. 09 225 01 01 en www.ntgent.be
- Paleis voor Schone Kunsten, Brussel: tel. 02 507 84 44 en www.bozar.be
- Passa Porta, Brussel: tel. 02 226 04 54 en www.passaporta.be
- Stadsmuseum STAM, Gent: tel. 09 269 87 90 en www.stamgent.be
- Vlaamse Opera, Antwerpen en Gent: tel. 070 22 02 02 en www.vlaamseopera.be
- Vooruit, Gent: tel. 09 267 28 28 en www.vooruit.be

➡ www.vlaanderen.be/dertien

5x2 kaartjes voor 'deurdedeurdeur' door SKaGeN in de Beursschouwburg

In 'deurdedeurdeur' onderzoekt SKaGeN de wetten van de deurenkomedie. Op basis van 'Noises off' uit 1982 van de Broadway-auteur Michael Frayn tovert SKaGeN een nieuw konijn uit de hoed van zijn en uw verbeelding. 'Deurdedeurdeur' is een stuk in een stuk over een repertoiregezelschap op tournee met een stuk, in casu een farce. U ziet de voor- en achterzijde van de mensen en de dingen: het decor, maar ook de acteurs en de regisseur tussen de coulissen. Kom binnen en ga zitten, want comedy is a serious business! 13 schenkt 5 keer 2 kaartjes weg voor de voorstelling op zaterdag 8 maart om 20.30 uur in de Brusselse Beursschouwburg aan de lezers die uiterlijk op woensdagmiddag 5 maart mailen naar dertien@vlaanderen.be met vermelding van naam, adres, telefoonnummer en entiteit en met als onderwerp 'wedstrijd SKaGeN'.

➡ www.beursschouwburg.be en 02 550 03 50

Foto: Pieter Huybrechts

11x2 kaartjes voor het Internationaal Vertelfestival in Alden Biesen

Het is stilaan een echte traditie in Alden Biesen, het Internationaal Vertelfestival dat de landcommanderij dit jaar al voor de dertiende keer omtoert tot het mekka van talen en verhalen. Naast scholieren en studenten van taalopleidingen in het avondonderwijs richt het festival zich ook tot het grote publiek met bijvoorbeeld een meertalige Carroussel waarbij u een avond lang verhalen in het Nederlands, Engels, Frans en Duits voorgeschoteld krijgt. Sprookjes, legendes, mythes, reisverhalen ... ze komen allemaal aan bod.

13 mag **3 duokaartjes** wegschenken voor de **vertelavond** in het **Engels** op woensdag 16 april om 19.30 uur, **3 duokaartjes** voor de **vertelavond** in het **Frans** op donderdag 17 april om 19.30 uur en **5 duokaartjes** voor de **Carrousel (4 talen)** op zaterdag 19 april om 20 uur.

Mail uiterlijk op vrijdag 28 maart naar dertien@vlaanderen.be met vermelding van uw naam, adres, telefoonnummer, entiteit en met als onderwerp 'wedstrijd Alden Biesen'. Laat ook zeker weten welke dag u verkiest!

➡ www.alden-biesen.be en 089 51 93 43

Foto: Alden Biesen

Spelletjes door Freddy Roegiest

Wedstrijd

[illegible][illegible]

leef- klimaat	→	jonge man	→	Spaanse uitroep	→	trekdiër	→	deel v.e. boom	→	Bloso-centrum in Herentals	→	Engelse rivier	→	lagere school	→	voorbij	→
beweg- wijzering		verdwijnt!		trotse houding		rivier in Azië		marmere knikker		IJsland (op auto's)		VI. Overh. organisatie	→			koraal- eiland	
			2									plaag					
heftig branden	→					moeilijk mens	→				8						systeem van belas- ting- heffing
3,14...						immer											
		slede	→			hertsleer	→			telwoord	→			voeg- woord	→		
		buigzaam				loon- trekkers		1		klooster- ling				lof			
loofboom	→			zeeslak	→				bits per second	→			vader v. Jozef	→			
royaal				muziek- noot									Lat. bijbel- vertaling				
			herstel	→		10										wissel- gebruik	
		proef- opname															
kleefband		bloed- kanaal	→			bevroren water	→		onderne- mingsraad	→		handig- heidje	→				
		VI. minister v. Cultuur				geladen atoom			voormalig Chin. leider			bazige vrouw					
				kereltje (Eng.)	→			Moh. bede- vaartsoord	→							aan- sporing	→
		7		bakvloei- stof				groente								raming	
onderwijs- gemeen- schap		enkel	→					wegel	→		program- meertaal	→				5	
		hectare						geneesk. dienst			front- soldaat						
												luiaard	→			pleister- kalk	
												oorsprong					
gebalk	→			in mem- oriam	→			lidwoord	→	zeehond	→		supersnelle trein	→			
toe- zegging				slangen- soort				veren- wisseling		kapitein			a tempo				
		roofdier	→					ego	→	lers rep. leger	→					overmatig	→
		niet parkeren						Germa- nium		Orient Express						Romanum Imperium	
verenigde naties	→																
uitbrei- dingshulp				lichaams- deel	→												9
													inform. en communic. techno- logie	→			

Tussenvoegraadsel

Tussen het eerste en het tweede woord van elke lijn kunt u een derde, op zichzelf staand woordje plaatsen dat met beide woorden telkens een nieuw woord vormt (bijvoorbeeld SCHAR-NIER-STEEN). Als u de juiste woordjes kiest, vormen de beginletters ervan van boven naar onder 'een begrip waar de meeste ambtenaren mee te maken krijgen'.

1.	REM	BOL
2.	PER	TAND
3.	ZEEM	FEEST
4.	WATER	IJS
5.	RECHT	ZICHT
6.	AVOND	HUID
7.	GAL	WIT
8.	KLINK	LAK

[illegible]

Oplossing Sudoku:

Sudoku

Vul dit rooster zodanig aan dat de cijfers 1 tot en met 9 steeds op elke horizontale rij, in elke verticale kolom en in elk vierkantje van 3×3 voorkomen.

		5	6	9		2		3
	2	4			3			
3				4				
	1	3	7	2		5	6	8
6		2					9	
	9							4
	4				2			6
7				8			1	
			4	1		7		9

Oplossing tussenveegradeel: 1) olie 2) vers 3) eenw 4) rad 5) uit 6) rood 7) ei 8) nagel

Patattenboer

Filip De Maesschalck is 41 jaar, woont in Lokeren en werkt in Brussel op de afdeling Communicatie als communicatieadviseur.

“Hoe durf je daar als een patattenboer in die perszaal te staan?”

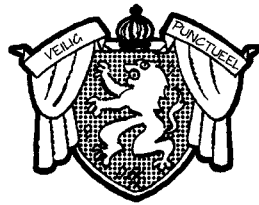
Ik hoor het mijn moeder zo zeggen, mocht ze de beelden van de wekelijkse persconferentie van de Vlaamse Regering te zien krijgen. Ik geef het toe: met mijn uitgerafelde jeans en mijn stoppelbaard-van-vijf-dagen spring ik ertussenuit als ik weer plaatsneem tussen de woordvoerders van de ministers. Die zitten dan op hun beurt piekfijn in het maatpak of zijn op zijn minst ‘netjes opgekleed’, zoals mijn moeder het zo mooi zou zeggen. Ik heb me daar eerlijk gezegd nog nooit aan gestoord en tot ze mij erover zouden aanspreken, heb ik de indruk dat dat gevoel wederzijds is.

Het is niet dat ik plots mijn werk beter zou doen met een das aan, of minder goed zonder. Sinds wanneer staat de verpakking garant voor de inhoud? Wie heeft ooit gezegd dat er een oorzakelijk verband is tussen die twee? Alsof iemands arbeidskwaliteit van zijn kleding kan worden afgelezen. Ik geef grif toe dat het een raar gezicht zou zijn, mocht onze minister-president plots in overall op het werk verschijnen, maar hij gaat daardoor plots toch niet anders presteren? Wat de kijker te zien krijgt, verandert waarschijnlijk wel de manier waarop die over de persoon denkt, maar de persoon-die-bekeken-wordt is wel nog steeds dezelfde.

Trouwens, volgens mij is het omgekeerde vaker waar: het straalt af op je prestaties als je kleren aan moet trekken die je eigenlijk niet graag draagt. Weerman Frank Deboosere moet - na 21 jaar verplichte verkleedpartijen - niet langer meer een pak dragen als hij het weer presenteert en hij voelt zich daar naar eigen zeggen veel beter bij. Wedden dat ie van de weeromstuit alleen nog hittegolven en zwoele zomertemperaturen voerspelt? En op het Gala van de Gouden Schoen valt het ook op: die voetballers aarden niet in das en hemd, die hebben bemodderde shirts en scheenlappen nodig. Nu zie je ze onwennig in de lens van de camera grijnzen, op het veld valt die misplaatste pudeur ogenblikkelijk weg. Ik zie ze trouwens geen meesterlijke goals maken in hun Armani-outfits. Anderzijds zie ik bepaalde topambtenaren of politici dan weer niet plotseling in vrijetijdskledij opduiken. Zo herinner ik mij een foto-van-een-minister-in-functie op rollerskates en met beenbeschermers aan. Het was geen gezicht. Mensen op die posities kunnen dan inderdaad beter iets dragen dat beter bij hun functie past. (Hoewel beenbeschermers misschien wel aan te raden zijn in het politieke leven ...)

Pas op, occasioneel wil ik me wel eens in een kostuum wringen. Vaak krijg ik dan wel de opmerking dat me dat wel staat. Alleen denk ik dan altijd: als ik dat vaker zou doen, zullen die positieve commentaren achterwege blijven. Het verrassingseffect ebt al gauw weg. Vandaar die selectieve actes de présence in vol ornaat: dan worden ze beter gesmaakt. Maar hoe je het draait of keert: ik haat dan wel stropdassen, maar werk steeds met opgestroopte mouwen ... En zonder ‘klak’ op mijn kop. Want een patattenboer, moeder, dat ben ik niet.

In den Goeden Ouwen Tyd van de... VLAEMSCHE

Anno 1932 - Derden Jaergang - N°2

Administratie - redactie :

Studio S.G.F. Spruyt

OVERHEYD

Heeden Namiddag:

CURSUS "VEILIGHEID OP DEN WERKVLOER"

Aanwezigheid verplicht
voor alle werknemers.
14u-17u, lokaal 6C

Kleine vis

Hilde Sabbe is journaliste en moeder van Mats (18). Van haar verscheen eerder de bundel columns 'Mama weet het ook niet'. Ze woont deeltijds in Brussel en Ename.

“Nu hebben ze mijn pensioen nog niet gestort”, zegt mijn ex zorgelijk. “Je bent toch pas 65 geworden. Misschien krijg je opslag, en moeten ze daarvoor eerst een en ander in orde brengen”, opper ik optimistisch. Zelf blijft hij sceptisch. “Misschien ligt de computer op de administratie plat. Of anders de post”, ga ik verder met wilde gissingen, maar daar slaat hij geen acht op. “Bel eens naar je moeder om te horen of zij het hare al heeft gekregen”, maakt hij een einde aan mijn veronderstellingen.

Het pensioen van mijn moeder is al ruim een week keurig gestort, zo blijkt, dus zal er gebeld moeten worden om uitleg. “Hoezo, opschorting van betaling?” zegt mijn ex wat paniekerig tegen de mevrouw die over de uitbetaling van pensioenen gaat. Nog een telefoontje naar een ander nummer brengt opheldering. “Ze verdenken me ervan dat ik aan cumul doe”, meldt hij somber. “Vorig jaar heb ik voor duizend euro auteurslezingen gegeven, en daarvoor hadden ze me formulieren opgestuurd.”

Die jij natuurlijk niet ingevuld hebt, vul ik stilzwijgend aan, maar ik hoed me ervoor om dat hardop te zeggen - je kunt niet bijna 18 jaar met iemand getrouwd geweest zijn en niet weten dat je soms beter je mond houdt. Maar mijn ex is niet van plan om hetzelfde te doen. “Een heksenjacht voor 1000 euro”, fulmineert hij. “Of liever, voor de habbekrats die ervan overblijft na de belastingen. En als ik dan nog een riant pensioen had. Maar een onvolledige loopbaan als eenvoudig ambtenaar ... het levert niet veel op.” Dan had je maar een paar keer examen moeten doen en promotie maken, denk ik, maar ook die opmerking slik ik in.

“Het is altijd hetzelfde”, concludeert mijn ex bitter. “Ik ben een kleine vis, en die pakken ze. Grote bedrijven, met handige boekhouders die de staat om de tuin leiden en oplichten, laten ze ongemoeid. Mijn hele leven lang al kunnen ze elke frank die ik verdien controleren. Dat is je lot, als ambtenaar. Op zich heb ik daar niks tegen, maar eigenlijk zou dat voor iedereen zo moeten zijn. Maar iedereen mag sjoemelen, en ons pakken ze voor een miezerige duizend euro.”

“Het is nu eenmaal makkelijker om jouw inkomsten te controleren dan om allerlei ingewikkelde boekhoudkundige kunstgrepen te doorgronden”, zeg ik. “Je kunt die mensen op de pensioendienst ook niet verwijten dat ze hun werk doen. Bovendien (en hier haal ik diep adem) had je die papieren maar moeten invullen.”

Twee dagen nadat de formulieren netjes zijn doorgefaxt, is het ergste leed geleden. De betaling zal worden hernomen, zo luidt het verdict, al weten ze niet of dat nog voor het einde van de maand zal zijn. Mijn ex blijft er verbazend stoïcijns onder. “De mevrouw van de dienst in kwestie heeft zich verontschuldigd dat ze voor zo’n klein bedrag mijn pensioen moest stopzetten”, zegt hij, “maar de wet is nu eenmaal de wet.” “Zolang de onbuigzaamheid van de wet verzacht wordt door mensen met een hart valt het nog mee”, besluit ik, en daarover zijn we het roerend eens.

Wilt u een woning kopen, bouwen of verbouwen?

De **Premiezoeker** maakt u wegwijs in het doolhof van woonpremies op gemeentelijk, provinciaal, Vlaams en federaal niveau.

Van renovatiepremies, leningen, fiscale aftrek en huursubsidies tot de verzekering gewaarborgd wonen: Premiezoeker gidst u aan de hand van een vragenlijst door de verschillende woonpremies en geeft meteen aan voor welke premies u in aanmerking komt.

Meer inlichtingen? Loop gerust even langs op de Batibouwstand van de Vlaamse overheid!

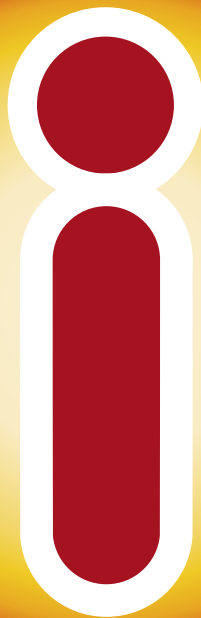
Departement RWO
Afdeling Woonbeleid
Koning Albert II-laan 19 bus 21
1210 Brussel

www.premiezoeker.be

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

STUDIETOELAGEN

OOK VOOR U?

Hebt u kinderen die naar school gaan of verder studeren? Dan is het zeker de moeite om eens na te kijken of u in aanmerking komt voor een school- of studietoelage. Vanaf dit schooljaar zijn de voorwaarden versoepeld en komen meer gezinnen in aanmerking voor een schooltoelage voor het secundair onderwijs. Surf naar www.studietoelagen.be. Daar vindt u alle info en kan u online uw aanvraag indienen. Een vraagje? Bel naar 1700, het gratis nummer van de Vlaamse overheid. U kan uw aanvraag indienen tot en met 30 juni 2008.

Nieuw! Vanaf september 2009 kunnen ook leerlingen uit het kleuter- en lager onderwijs een schooltoelage krijgen!

Vlaamse overheid

www.studietoelagen.be

1700

EEN VRAAGJE? BEL GRATIS
ELKE WERKDAG VAN 9 TOT 19 UUR